

Copyright © 2022 T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığı
<http://genclikarastirmalari.gsb.gov.tr/>
 Gençlik Araştırmaları Dergisi • Aralık 2022 • 10(28) • 131-146

ISSN 2791-8157
 Başvuru | 10 Mayıs 2022
 Kabul | 21 Temmuz 2022

Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulları (BESYO) ve Spor Bilimleri Fakülteleri (SBF) Özel Yetenek Sınavlarının İncelenmesi ve Değerlendirilmesi

*Mehmet Altun**

*Reha Bozgüney***

*Mehmet Ali Üzgü****

*Mehmet Denктаş*****

Öz

Bu çalışma ile Türkiye’de yapılan Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulları (BESYO) ve Spor Bilimleri Fakülteleri (SBF) özel yetenek sınavlarının mevcut durumunun incelenmesi ve değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın evren ve örneklemini Yüksek Öğretim Kurumları Sınavı (YKS) 2021 kılavuzunda yer alan 104 Üniversitenin BESYO ve SBF özel yetenek sınav yönerge ve uygulamaları oluşturmuştur. Kaynak tarama metodunun kullanıldığı araştırmada, öğrenci alan tüm BESYO ve SBF sınav kitapçıkları incelenmiş ve sınavların tamamına ulaşılarak benzer ve farklı yönler ortaya konularak, sayısal verilere ve tablolara dönüştürülmüştür. 2021 YKS kılavuzunda yer alan 104 Üniversiteden; 78 üniversitenin Özel Yetenek Sınavı (ÖYS) ile öğrenci yerleştirdiği, ÖYS ve Öğrenci Seçme ve Yerleştirme (ÖSYM) tercihinin göre alım yapan 17 üniversite olduğu, 9 üniversitenin ise sadece ÖSYM tercihi ile öğrenci yerleştirdiği görülmektedir (tablo 2). Özel Yetenek sınavlarında branş etabına yer veren 9 üniversite olduğu gözlenirken; sporcu özgeçmişini dikkate alan 44 üniversite olduğu belirlenmiştir (tablo 2). Özel yetenek koordinasyon parkurlarında en fazla kullanılan sınav etabının slalom (46 etap) ve bank üzerinden sıçrama (42 etap) olduğu, uluslararası test ve batarya tercihlerinde ise en fazla 30 metre sürat testi (10 üniversite) ve İllinois çeviklik testinin (8 üniversite) tercih edildiği gözlenmiştir (tablo 3). Sonuç olarak bu çalışma bulgularına bağlı olarak; özel yetenek sınav sistem, usul ve uygulamalarında okullar arasında heterojen ve kararsız bir yapı sergilendiği, sınavlarda kullanılan ölçüm ve test bataryalarının, sınav alan ve etaplarının tüm üniversitelerde farklılık gösterdiği tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Özel Yetenek, Spor, BESYO, SBF.

* Doç. Dr., Selçuk Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Rekreasyon Bölümü, mealtin@selcuk.edu.tr, ORCID: 0000-0002-6439-7997.

** Süleyman Demirel Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Egzersiz ve Spor Bilimleri Anabilim Dalı, reha.bozguny@gmail.com, ORCID: 0000-0003-3873-8054

*** Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, maliuzgu@gmail.com, ORCID: 0000-0001-6612-1276

**** Selçuk Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Spor Yöneticiliği Anabilim Dalı, denktasmehmet42@gmail.com, ORCID: 0000-0001-8205-8764

Abstract

In this study, it is aimed to examine and evaluate the current state of Physical Education and Sports School and Sports Sciences Faculties special ability exams held in Turkey. The universe and sample of the study consisted of Physical Education and Sports School and Sports Sciences Faculties special ability exam guidelines and applications of 104 universities included in the 2021 Higher Education Institutions Exam (YKS) guide. In the study, in which the literature review method was used, all exam booklets of the Physical Education and Sports School and Sports Sciences Faculties that accept students with the special ability exam were examined and similar and different aspects were revealed by reaching all of the exams and they were converted into numerical data and tables. Out of 104 universities included in the 2021 Higher Education Institutions Exam guideline, 78 universities accept students with Special Ability Exam (ÖYS) scores, 17 universities accept students according to Special Ability Exam and Student Selection and Placement (ÖSYM) scores and 9 universities accept students by using only ÖSYM scores (table 2). While there are only 9 universities that include the branch stage in the Special Ability exams, there are 44 universities that take into account the athlete's CV (table 2). Slalom (46 stages) and jumping over the bench (42 stages) are the most used exam stages in special ability coordination tracks, and 30 meters speed test (10 universities) and Illinois agility test (8 universities) are the most preferred international test and battery preferences (table 3). As a result, it was concluded that there is a heterogeneous and unstable structure among the universities in terms of their special ability examination system, procedures and applications, the measurement and test batteries used in the examinations and the examination areas and stages.

Keywords: Special Ability, Sports, Physical Education and Sports School, Sports Sciences Faculty.

Giriş

Ülkemizde Beden Eğitimi ve Spor Öğretmen okullarının açılması ve öğretmen yetiştirme çalışmaları oldukça köklü bir geçmişe sahiptir ve günümüz Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulları (BESYO) ve Spor Bilimleri Fakültelerinin (SBF) temelini oluşturmaları bakımından da önem taşımaktadır. Kahraman (1995) "Osmanlı Devleti'nde Spor" adlı eserinde, Sultan Abdülaziz tarafından Osmanlı İmparatorluğu içinde batılı öğretim yapan "Mekteb-i Sultani", şimdiki adı ile Galatasaray Lisesi'nin faaliyete geçirildiğini bildirmektedir. Bu durum Beden Eğitimi öğretmenliğinin ve Spor Bilimleri alanında eğitim öğretim verecek kurumların tarihini oluşturacak bir yapıda olması bakımından büyük önem taşımaktadır.

Topuz (1975) "Konuklar Geçiyor" adlı eserinde, Türkiye'de Beden Eğitiminin tarihinde önemli bir isim olan Ali Faik Bey (Üstünidman) [Faik Hoca]'ın 1871 yılında girdiği Galatasaray Lisesi'nden 1879 yılında mezun olarak aynı okulda öğretim görevlisi olduğundan ve 1923 yılına kadar görev yaparak, yüzlerce sporcu cimnastikçi yetiştirdiğinden bahsetmektedir. Faik Hoca'nın kendi mezun olduğu okula 44 yıl tüm benliği ile hizmet etmesi bu mesleği liyakat sahibi olarak sürdürecektir. Meslektaşlarına örnek olması bakımından oldukça değerlidir. Aynı çalışmada Beden Eğitimi Öğretmenleri için "**Bu öğretmenler**

öğrencilerine sadece spor yapmayı değil, vatansızlığı, insanlığı, haşin olmayı, sağlam olmayı, gürlüğünü çıkarmadan memleket sevgisini en yüksek bir ölçüde yüreklerinde taşımaya davranışları ile öğretiyorlardı” ifadelerini kullanıyordu ki, bu ifadeler beden eğitimi öğretmenliğinin ne kadar kutsal bir meslek olduğunun göstergesi niteliğinde olması bakımından önemlidir. Türkiye’de Beden Eğitiminin tarihinde önemli isimlerden bir diğeri olan Selim Sırrı Tarcan 1908 yılında “Terbiye-i Bedeniye Mektebi” adında ülkemizdeki ilk Beden Eğitimi Okulunu açar (Ergin, 1977). Beden Eğitimi ve Spor ile ilgili bu okul 1909 yılında Tarcan’ın Yüksek Öğrenim tahsili nedeniyle kapansa da daha sonra açılacak okullara örnek teşkil etmesi bakımından değerlidir. 1911 yılında Tarcan; zorunlu olmasa da liselerin 1. ve 2. sınıflarına Beden Eğitimi derslerinin konulmasını sağlar. 1913 yılında yayınlanan Tedrisat-ı İptidaiye Kanunu Muvakkatı’nda ilkokul derslerinin arasına Terbiye-i Bedeniye ve Mektep oyunları dersi konulur (Okan, 1975). 15 Temmuz- 15 Ağustos 1923 tarihleri arasında Maarif Kongresi; I. Heyet-i İlmiyye (Bilimsel Heyet) toplanarak eğitim tarihimize geçer, 5’nci madde de “İzçilik ve Beden Eğitimi” kavramına da yer verilir. Bu heyetin aldığı en önemli kararlardan bir tanesi de, “Beden Eğitimi Öğretmeni Yetiştirmenin bir Hükümet Görevi” olarak belirlenmesidir (Arun, 1990). 1927 yılında tamamlanan İstanbul Çapa’daki spor salonunda Selim Sırrı Tarcan müdürlüğünde “Beden Eğitimi Öğretmeni Yetiştirme Kursu” açılması sağlanır ve Tarcan bazı derlere bizzat girer. Adayların bir dizi mesleki kabiliyet sınavına girdikleri sürecin sonunda başarılı olanlar “Beden Eğitimi Öğretmeni” sıfatıyla mezun olur ve orta dereceli okullarda görevlendirilirler (Aktaran Güven, 1996).

Günay (2013) Eğitimde uzman kişi ve kurulların fikrinden yararlanmanın, Cumhuriyetin ilk yıllarının en önemli karakteristik özelliği olduğunu bildirmektedir. Cumhuriyet döneminde Beden Eğitimi Öğretmenlerine verilen değeri; yurt dışına tahsil için gönderilip geri geldiklerinde öğretmen okullarında çalışan öğretmenlerden de anlayabiliriz. Selim Sırrı Tarcan’ın 1908 yılında Meşrutiyetin ilanından bir süre sonra İsveç Stockholm Yüksek Beden Eğitimi Enstitüsüne kendisini yetiştirmek amacıyla gitmesiyle (Arun, 1990) şekillenen ve başarılı öğrencilerin teşvik edilmesini sağlayan bir süreç de başlamış olur. Tarcan’ın “İsveç’e pazılarımı gittim, kafamla döndüm” (Arun, 1990) ifadesi, bu eğitimin ne kadar üst düzeyde olduğunun da bir göstergesi niteliğindedir. 1925 yılında Tarcan’ın öğrencisi Nizamettin Kırşan, Galatasaray Lisesi mezunu Vildan Aşır Savaşır da İsveç Stockholm Yüksek Beden Eğitimi Enstitüsüne kendilerini geliştirmeleri için gönderilirler. Bunu ilerleyen dönemlerde Zehra Alagöz takip eder. Bu spor insanları daha sonraki dönemlerde Beden Eğitimi Öğretmenlerinin geleceğini etkileyecek birçok göreve gelecek ve kararlara imza atacaklardır. Gazi Eğitim Enstitüsü Beden Eğitimi Bölümü 1934-1935 yılında ilk mezunlarını verir ve Cemal Alpman ve Mehmet Arkan Bakanlıkça üç yıl süreli olarak Almanya’ya tahsile gönderilir. İkinci mezunlardan Cevdet Arun, Hasan Örengil, Ahmet Yaraman, Bakanlıkça Almanya Berlin Devlet Beden Eğitimi Akademisine tahsile gönderilirler. 1932 yılında Gazi Eğitim Enstitüsüne 3 yıllık Beden Eğitimi Bölümü eklenmesi beden eğitimi öğretmenliği mesleğinin de önünü açmıştır. Açıkada (1997) 1932 yılında Gazi Pedagoji Enstitüsünün Kurulması ve 1933 yılında eğitime başlamasıyla beden eğitimi öğretmenliğinin formal olarak başladığını belirtmiştir. 1937 yılında beden eğitimi öğretmeni ihtiyacı nedeni ile öğretim süresi 2 yıla indirilir. Bu arada beden eğitimi öğretmeni olacakları ilerde bu işi yapamayacak hale geldiklerinde veya buldukları okulda

ihtiyaç duyulduğunda ikinci bir branşı da yapabilmeleri maksadıyla beden eğitimi derslerine ek olarak dört saat Türkçe, Tarih-Coğrafya dersleri ek branş olarak okutulmuştur (Arun, 1990).

Gazi Eğitim Enstitüsüne ilk açıldığı dönemde lise mezunlarıyla öğretmen okulu mezunlarından en az bir yıl öğretmenlik yapmış 120 erkek, mayolu fotoğraflarına bakılarak tespit edilerek kabul edilmiş, öğretmenlik mesleği ile ilgili bir sınav yapılarak 23 aday Beden Terbiyesi Bölümüne öğrenci olma hakkını elde etmiştir. 4 Eylül 1935'te Gazi Orta Öğretmen Okulu ile Gazi Terbiye Enstitüsünün bütün bölümlerine öğrenci alınacağı kamuoyuna duyururken Beden Eğitimi ve Resim İş bölümlerine seçilecek öğrenciler için ayrıca seçme sınavı yapılacağı haber verilmiştir (Aktaran; Altunya, 2006). Gazi Eğitim Enstitüsü yatılı ve gündüz eğitimi olmak üzere iki şekilde öğrenci alıyordu ve yatılı öğrenciler müsabaka sınavına tabi tutuluyordu. Gazi Terbiye Enstitüsünün 1937 yılı itibari ile sınav ve öğrenci kabulü talimatnamesinde "Bu şubeye yatılı olarak girmek isteyen öğrencilere, İnsan Teşrih ve Fizyolojisi ve Beden Terbiyesi Tarihi derslerinden sınav uygulanacağı, bu şubeye girmek isteyenler ayrıca başka bir kâğıda; 100 ve 300 m. mesafeleri ne kadar zamanda koştuğunu, ne kadar uzun ve yüksek atlayabildiğini, beş kiloluk bir ağırlığı (taş veya gülle) ne kadar uzağa atabildiğini, hangi sporda veya spor oyununda hususi bilgi ve tecrübesi olduğunu, yazarak bunu sınav kâğıdına ilâştirecektir. Beden Terbiyesi Şubesine kabul edilerek Enstitüye çağrılmış olan talebenin bildirdikleri beden kabiliyetini haiz olup olmadıkları bir kere de enstitü tarafından yoklanır" ifadelerine yer verilmekteydi (aktaran Günay, 2013). Yapılan bu uygulama özel yetenek sınavlarının tarihsel gelişimi açısından da oldukça önemli bir yere sahiptir. Ülke, Cumhuriyet sonrası oldukça güç bir dönemde olmasına karşılık, öğretmen adaylarının bir sınava tabi tutularak seçilmesi oldukça kayda değer bir durumdur. Teknoloji ve dijital yenilikler ne yazık ki maddi yetersizlikler nedeniyle spor bilimleri alanında eğitim veren okullar tarafından kullanılmamaktadır. Yapılan sınavlarda kullanılan test ve ölçüm yöntemlerinde bir tutarlılık olmadığı gibi, hangi özelliklerin hangi kriterlere bağlı olarak ölçüldüğü ile ilgili ayrıntılı açıklamalara da rastlanmamaktadır. Tüm okullar tarafından ortak fikrin ürünü ve yapıdaki Özel Yetenek Sınavı Uygulama ve Yönergelerinin önemi sınavların objektifliği açısından oldukça değerlidir. İlerleyen dönemlerde, hangi sınıfta, hangi derslerin haftada kaç saat okutulacağı, müfredat metinlerinin neler olacağı tespit edilmiş; enstitünün diğer bölümleriyle birleştirmek üzere bütünlüğe uyularak hazırlanmış; her şubenin ve derslerinin hedefi müfredat başlarında belirtilmek suretiyle bütün olarak Bakanlık Talim ve Terbiye Kurulundan geçirilip bir kitap halinde basılmış; böylece çok gerekli olan "Şubenin nasıl çalışacağı" tespit olunmuştur. 1942-43'te Şube öğrenim süresi tekrar üç yıla çıkarıldığından ve Yardımcı Ders sistemi kaldırıldığından müfredat programları üç yıla göre hazırlanmıştır (Arun, 1990). Belirli bir sistem ve programa bağlı olmayan öğretilerin mesleğin geleceğine katkı sağlamayacağı bu yıllarda düşünülmüş olacak ki, öğretmen yeterlik ve vasıflarının artırılmasına yönelik adımlar bu dönemlerde atılmıştır.

1960'lı yılların başlarında Ortaöğretimde öğretmen ihtiyacının artması nedeniyle İstanbul-Çapa ve İzmir-Buca Eğitim Enstitülerinde de birer Beden Eğitimi Bölümü açılmış ve Gazi Eğitim Enstitüsünün öğretmenlerinden bazıları buralarda görevlendirilerek meslekte çalışan eski mezunların temayüz

edenlerinden de buralarda öğretim elemanı olarak yararlanılmıştır. 1970'li yılların başlarında kurulmuş bulunan Gençlik ve Spor Bakanlığınca “Spor İdarecisi” ve “Bir branş öğretim elemanı (Antrenör)” yetiştirilme düşüncesiyle Ankara’da bir “Spor Akademisi” açılması yoluna gidilmiş; daha sonra buna İstanbul-Anadoluhisarı ile Manisa’daki de eklenmiştir .

ÖSYM (2022) internet sayfasında; Türkiye’de Üniversitelerin 1960’lı yıllara kadar lise mezunlarının ancak bir kısmını sınavsız olarak kabul ettiğini, kontenjanlarını aşan talepler karşısında, başvuru sırasına göre ihtiyaç kadar adayı kabul etmek, fakültede verilen eğitimin niteliğini dikkate alarak liselerin fen ya da edebiyat kolu mezunlarını kabul etmek ve başvuranları lise bitirme derecesine göre sıralayarak öğrenci yerleştirdiğini, lise mezunlarının artması ve lise dengi okul mezunlarına da yükseköğretime başvuru hakkı verilmesiyle birlikte, öğrenci seçme yöntemleri ihtiyaca cevap veremez duruma geldiği, fakültelerin kendi amaçlarına uygun sınav düzenlemeye çalıştığı ve adayların sınavlara katılabilmek için ülke içerisinde şehirden şehre katılmaya çalıştıkları ve sınav tercih etmek zorunda kaldıkları ifade edilmektedir (<https://www.osym.gov.tr/TR,8789/hakkinda.html>).

Bu problemleri halletmek için, 1974 yılında, Üniversitelerarası Kurul, üniversiteye giriş sınavlarının tek merkezden yapılmasına karar vererek 19 Kasım 1974 tarihinde Üniversitelerarası Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezini (ÜSYM) kurmuştur. Üniversitelere öğrenci seçme ve yerleştirme işlemleri, 1981 yılına kadar bu merkez tarafından yürütülmüştür. ÜSYM, 1981 yılında 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 10. ve 45. maddeleriyle Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM) adı ile Yükseköğretim Kurulunun bir alt kuruluşu hâline dönüştürülmüştür. 2011 tarihinde Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı (ÖSYM) adını alan Kurum mezkûr Kanun, Kararname ve ilgili diğer mevzuatla verilen görevleri yerine getirmek ve yetkileri kullanmak üzere yetkilendirilmiş, kamu tüzel kişiliğine, idari ve mali özerkliğe sahip, Yükseköğretim Kurulu ile ilgili, merkezi Ankara’da bulunan özel bütçeli bir kuruluş halini almıştır. (<https://www.osym.gov.tr/TR,8789/hakkinda.html>). 1980’e gelindiğinde Yüksek Öğretim Kurulu (YÖK) oluşunca, bütün Yüksek Öğrenim Kurumlarının Üniversitelere bağlanması söz konusu olmuştur. Meslek elemanı yetiştiren bütün Yüksek Öğrenim Kurumları gibi, Eğitim Enstitülerinin Beden Eğitimi Bölümleri de Üniversitenin Eğitim Fakülteleri bünyesinde bir bölüm haline getirilmiş, Spor Akademisi hevesi de bu bölümle kaynaştırılmıştır ve halen bu uygulama devam etmektedir. Ülkemizdeki Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulları bünyesindeki bölümlerin lisans ders programları ve içerikleri (beden eğitimi ve spor öğretmenliği programı hariç) ilgili kurumca hazırlanmakta ve yürütülmektedir. Ancak bu bölümlerden biri olan beden eğitimi ve spor öğretmenliği lisans programları 1999 yılından önce Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokullarınca hazırlanırken (Erdoğan, 1998) bu tarihten sonra Yüksek Öğretim Kurumu (YÖK) tarafından hazırlanmış ve standartlaştırılmıştır.

2021 YKS kılavuzunda yer alan Özel Yetenek Sınavı ile Seçme Yöntemi bölümünde yer alan esaslara ve formül doğrultusunda yerleştirme yapılması istenmektedir. İlgili kılavuzda; özel yetenek gerektiren programların sınavları ile seçme ve yerleştirme işlemleri yükseköğretim kurumlarının yapıldığını, özel yetenek gerektiren programlara başvuruların doğrudan programın bağlı bulunduğu yükseköğretim

kurumuna yapılacağı, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliğine başvuru yapabilmeleri için ilgili sınavda ilk 800 bin kişi içinde yer alma zorunluluğu getirildiği ve sınav ve değerlendirme işlemlerinin ilgili yükseköğretim kurumu tarafından yürütüleceği ifadesine yer verilmiş, adayların sınavdan almaları gereken puan ve başvurularla ilgili genel bilgiler belirtildikten sonra kitapçıkta belirtilen formül ve esasla dikkate alınarak yerleştirme yapılması istenmiştir (2021 YKS Kılavuzu; Tablo 1).

2000 yılından itibaren 2021 yılına kadar aynı formül kullanılmasına rağmen Özel Yetenek Yerleştirme Puan katsayı ve çarpanları dönem dönem değiştirilerek uygulamaya konulmuştur. Aynı şekilde adayların lise mezuniyet alanlarının spor olması durumunda avantajlı katsayı ve çarpanlarla desteklenmesi de söz konusu olmuştur. Bu pozitif ayrımcılık milli ve engelli öğrenci adayları içinde farklı yöntem ve uygulamalarla yapılabilmektedir.

Kitapçıkta, her adayın bir ÖYSP Standart Puanı (ÖYSP-SP) olacaktır, ÖYSP-SP dağılımının ortalaması 50, standart sapması 10 olduğu, Özel Yetenek Sınavı Puanının (ÖYSP) ağırlıklandırmaya girebilmesi için bu puanların standart puanlara çevrilmesi gerektiği, ÖYSP'lerin standart puana çevrilmesi için önce ÖYSP dağılımının ortalaması ve standart sapması hesaplanacak, daha sonra da her aday için aşağıdaki formül kullanılarak ÖYSP Standart Puanı hesaplanacaktır şeklinde belirtilmiştir. Ayrıca kitapçıkta Yerleştirme Puanı aynı alandan ve farklı alandan gelen öğrenciler için nasıl hesaplandığına yönelik açıklamalara yer verilmiş, Engelli ve Milli adaylar için kayıt kabul ve yerleştirme usul ve esasları belirtilmiştir (2021 YKS Kılavuzu).

Yüksek Öğretim Kurumları Sınavı 2022 (YKS) kılavuzunda ise 2021 YKS kitapçığından farklı olarak Özel Yetenek Sınavı ile Seçme Yöntemi bölümünde bazı değişikliklere gidildiği görülmektedir. Yerleştirme Puanının hesaplanmasında; ÖSY, OBP ve TYT puanının belirli ağırlıklarla çarpılarak hesaplanması istenmektedir. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği için başvuru şartı olan Y-TYT'den ilk 800 bin öğrenci içinde yer almak ifadesi aynen korunurken, diğer adaylar için belirtilen formüllerin kullanılması istenmektedir. Bu katsayı dönem dönem değişikliğe uğramasına rağmen 2021 YKS Kılavuzu için ilk 800 bin öğrenci içinde yer almak ifadesi kabul görmüştür. Kitapçıkta en dikkat çekici farklılık ise 2021 YKS Kılavuzunda yer alan “TYT puanı olmayan, TYT puanı hesaplanmayan veya TYT puanı 150'nin altında olan adayların, AYT ve/veya YDT'ye girmiş olsalar da SAY, SÖZ, EA, DİL puanları hesaplanmayacaktır” ifadesinin yerine “TYT puanı olmayan, TYT puanı hesaplanmayan adayların, AYT ve/veya YDT'ye girmiş olsalar da SAY, SÖZ, EA, DİL puanları hesaplanmayacaktır” şeklinde değiştirilmesidir. Bu değişikliğin, özel yetenek sınavlarına katılacak adaylardan istenilecek başarı sırası ve puan barajı konusunda bir karışıklığa neden olabileceği düşünülmektedir.

Adaylar yerleştirme puanlarına (YP) göre en yüksek puandan başlamak üzere sıraya konacak ve kontenjan sayısı kadar aday sınavı kazanmış olacaktır. 2022 Yüksek Öğretim Kurumları Sınavı Kitapçığında belirtilen yeni formülün okulların yapacağı sınavlarda ki oluşacak Yerleştirme Puanını da artırdığı görülmektedir. Okulların yapacakları sınavların öğrencilerin ve ülkenin geleceğini ne kadar etkileyeceği göz önüne alınacak olursa Ülke genelinde ortak bir sınavın ne kadar gerekli olduğu da bir kez daha ortaya konulmuş olacaktır.

Tablo 1. 2021 ve 2022 YKS Kılavuzları Özel Yetenek Sınav Yerleştirme Katsayı ve Puan Değişimleri

2021 YKS Kılavuzu	2022 YKS Kılavuzu
Özel Yetenek Sınavı Puanının (ÖYSP) ağırlıklandırılmaya girebilmesi için bu puanların standart puanlara çevrilmesi gerekir. ÖYSP'lerin standart puana çevrilmesi için önce ÖYSP dağılımının ortalaması ve standart sapması hesaplanacak, daha sonra da her aday için aşağıdaki formül kullanılarak ÖYSP Standart Puanı hesaplanacaktır. $\text{ÖYSP Standart Puanı (ÖYSP-SP)} = 10 \times \left(\frac{\text{Adayın ÖYSP Puanı} - \text{ÖYSP Puan Dağılımının Ortalaması}}{\text{ÖYSP Puan Dağılımının Standart Sapması}} \right) + 50$ a) Aday aynı alandan geliyorsa $YP = (1,17 \times \text{ÖYSP} - \text{SP}) + (0,11 \times \text{OBP}) + (0,22 \times \text{TYT-P}) + (0,03 \times \text{OBP})$ b) Aday diğer alanlardan geliyorsa: $YP = (0,17 \times \text{ÖYSP} - \text{SP}) + (0,11 \times \text{OBP}) + (0,22 \times \text{TYT-P})$	Yetenek sınavları üniversitelerce hazırlanacak, uygulanacak ve sınavın sonuçları toplanarak bir puan hâlinde ifade edilecektir. Bu puana bundan böyle Özel Yetenek Sınavı Puanı (ÖYSP) denilecektir. Üniversiteler, Özel Yetenek Sınavına giren adayların Ortaöğretim Başarı Puanlarını (OBP), ÖSYM'nin internet adresinden 2022-YKS sonuçları açıklandıktan sonra edinebileceklerdir. Yerleştirmeye esas olan puanın hesaplanması için aşağıdaki üç puan belli ağırlıklarla çarpılarak toplamı alınacaktır. • Özel Yetenek Sınav Puanı (ÖYSP) • Ortaöğretim Başarı Puanı • 2022-TYT Puanı (TYT-P) a) Aday aynı alandan geliyorsa $YP = (0,55 \times \text{ÖYSP} \times 5) + (0,12 \times \text{OBP}) + (0,45 \times \text{TYT-P}) + (0,06 \times \text{OBP})$ b) Aday diğer alanlardan geliyorsa: $YP = (0,55 \times \text{ÖYSP} \times 5) + (0,12 \times \text{OBP}) + (0,45 \times \text{TYT-P})$

Tablo 1'de 2021 ve 2022 YKS Kılavuzlarının Özel Yetenekle Öğrenci Seçme Yöntemi bölümlerinde belirtilen yerleştirme puan oluşum, katsayı ve çarpan değişimleri görülmektedir.

Türkiye'de yapılan Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulları, Spor Bilimleri Fakülteleri özel yetenek sınavları durumunun incelenmesinin amaçlandığı bu çalışma ile, Özel yetenek sınavlarının tarihsel gelişimi, mevcut durum ve çözüm önerilerinin, yapılacak Özel yetenek sınavlarının planlanmasında ve bu konuda yapılacak farklı kapsam ve boyuttaki çalışmalara ışık tutacağı düşünülmektedir.

Yöntem

Araştırmanın Evreni

Bu çalışmada; Yüksek Öğretim Kurumları Sınavı 2021 (YKS) Kılavuzunda yer alan Üniversitelerin Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulları, Spor Bilimleri Fakülteleri özel yetenek sınav yönerge ve uygulamalarının tamamına ulaşılmış, kaynak tarama metodu ile ayrıntılı bir şekilde analiz edilmiştir. Evren ve örneklem grubunu, Yüksek Öğretim Kurumları Sınavı 2021 (YKS) Kılavuzunda yer alan 104 Üniversitenin, Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulları, Spor Bilimleri Fakülteleri özel yetenek sınav yönerge ve uygulamaları oluşturmuştur.

Veri Toplama Araçları

Kaynak tarama metodunun kullanıldığı bu araştırmaya konu olan temel kaynaklar belirlenirken, ilk olarak detaylı bir literatür araştırması yapılmış, imkanlar dahilinde Kitapçık, Yönerge ve Uygulama usullerinin hepsine ulaşılmaya çalışılmıştır. Tüm BESYO ve SBF sınav kitapçıkları (Tüm üniversitelerin 2021-2022 öğrenim yılı özel yetenek sınavı kılavuzları) incelenmiş ve sınavların tamamına ulaşılarak

benzer ve farklı yönler ortaya konularak veriler tablolara dönüştürülmüştür. ÖSYM dokümantasyon dairesi internet sayfasından ve kütüphanelerden üniversiteye giriş kılavuz ve kitapçıklarına ulaşılarak detaylı inceleme yapılmıştır. Ayrıca her üniversitenin BESYO ve SBF internet adreslerine ulaşılarak sınav uygulama ve yönergelerine ait kitapçıklara ulaşılmaya çalışılmış, üniversitelerden temin edilemeyen kitapçık, yönerge ve uygulamaların tamamına internet üzerinde ulaşım sağlanmıştır. 95 üniversitenin kitapçık ve sınav yönergeleri ilgili web sitelerinden indirilerek dokümanlar analiz ve değerlendirme için hazır hale getirilmiştir. Erken Cumhuriyet dönemindeki beden eğitimi ve spora yüklenen anlamlar, beklentiler, bu dönemi inceleyen makale ve kitapların yanı sıra, bu dönemde yazılmış kitap ve makaleler incelenerek ortaya konmaya çalışılmıştır.

İstatistiksel Analiz

Elde edilen veriler Microsoft Office Excel'de tasnif edilerek SPSS 25.00 paket programına yüklenerek tanılayıcı istatistikleri yapılmış, yüzde ve frekans değerleri tespit edilmiştir. Sayısal dağılım ve sınıflamalara bağlı olarak veriler tablolara ifade edilmiştir.

Bulgular

Araştırmanın amacı doğrultusunda bu bölümde, elde edilen verilerin yüzde ve frekans değerlerinin gösterildiği Özel Yetenek Sınavlarına Ait Uygulamalar ve Özel Yetenek Sınav Parkurlarına Ait Test ve Parkur Etapları tabloları verilmiştir.

Tablo 2. Özel Yetenek Sınavlarına Ait Uygulamalar

Üniversitelerin Öğrenci Alım Türleri	n	%
Özel Yetenek Sınavıyla	78	75
Özel Yetenek ve ÖSYM Tercihliyle	17	16,35
ÖSYM tercihiyle	9	8,65
Toplam	104	100
Branş Sınav Uygulaması	n	%
Branş Sınav Uygulaması Yok	86	90,53
Branş Sınav Uygulaması Var	9	9,47
Toplam	95	100
Sporcu Özgeçmiş Dikkate Alma	n	%
Sporcu Özgeçmişinin Etkisi Yok	51	53,68
Sporcu Özgeçmişinin Etkisi Var	44	46,32
Toplam	95	100
Sınav Parkuru	n	%
Sınav Parkuru Var	53	55,79
Sınav Parkuru Yok	42	44,21
Toplam	95	100

Tablo 2’de de görüleceği gibi, 2021 Yılı YKS Kılavuzunda 104 Üniversitenin Özel Yetenek sınavı ile öğrenci alımı yaptığı, bu üniversitelerin içinden 78 üniversitenin (%75) Özel Yetenek Sınavı ile, 17 üniversitenin (%16,35) Özel Yetenek sınavı ve ÖSYM tercihi ile, 9 üniversitenin (%8,62) ise sadece ÖSYM tercihi ile öğrenci alımı yaptığı belirlenmiştir.

Özel yetenek sınavlarında üniversitelerin sadece 9’ unun (%9,47) branş sınav uygulamasına yer verdiği, 86 üniversitenin (%90,53) ise branş sınav uygulamasına yer vermediği görülmektedir.

Sporcu özgeçmişini dikkate alarak yerleştirme puanı uygulayan üniversitelerin sayısının 44 (% 46,32), dikkate almayan üniversitelerin sayısının ise 51 (% 53,68) olduğu görülmektedir.

Sınav parkuru düzenleyerek öğrenci alımı yapan 53 üniversite (% 55,79) bulunurken, farklı yöntemlerle öğrenci alımı yapan 42 üniversite (% 44,21) olduğu görülmektedir.

Tablo 3. Özel Yetenek Sınav Parkurlarına Ait Test ve Parkur Etapları

Ortak Parkur Hareketleri	n	%
Slalom	46	20,91
Sıçrama tahtası	42	19,09
Altan-Üstten geçiş	32	14,55
Öne düz takla	30	13,64
Denge tahtası	23	10,45
Top Taşıma	20	9,09
Duvar pası	14	6,36
Lastik geçişi	13	5,91
Toplam	220	100,00
Kullanılan Uluslararası Testler	n	%
30 m. Sürat	10	25,64
İllinois Çeviklik	8	20,51
Mekik Koşusu	5	12,82
60 m. Sürat	4	10,26
Pençe Kuvveti	3	7,69
20 m. Sürat	3	7,69
100 m. Sürat	2	5,13
Diğer	4	10,26
Toplam	39	100,00

Tablo 3’ten de anlaşılacağı gibi; özel yetenek sınav parkuru ve sınav aşamalarında en çok tercih edilen etabın % 20,91 (46) ile slalom ve % 19,09 (42) ile bank üzerinde sıçrama olduğu, en az tercih edilen etapların ise % 5,91 (13) ile lastik geçişi ve % 6,36 (14) ile duvarla paslaşma etapları olduğu görülmektedir.

Özel yetenek sınavlarında üniversitelerin en çok tercih ettiği uluslararası testlerin %25,64 (10) ile 30 metre sürat ve %20,51 (8) ile İllinois çeviklik testleri olduğu, en az tercih edilen testlerin ise %5,13 (2) lük oranlarla 100 metre sürat, % 7,69 (3)'lük oranla 20 metre sürat testlerinin olduğu görülmektedir.

Tartışma

Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulları (BESYO), Spor Bilimleri Fakülteleri (SBF) Özel Yetenek Sınavlarının yapısı ve güncel durumunun incelendiği bu çalışmada; 2021 yılında üniversitelerin % 75'inin (78 üniversite) özel yetenek sınavı ile öğrenci yerleştirdiği, %16,35'inin (17 üniversite) hem özel yetenek sınavı yaptığı hem de ÖSYM tercihi ile alım yaptığı, sadece ÖSYM tercihiyle öğrenci yerleştiren üniversitelerin oranının ise % 8,65 (9 üniversite) olduğu belirlenmiştir (Tablo 2). BESYO ve SBF'lerin çok az bir bölümünün sınavsız olarak öğrenci yerleştirdiği, 95 üniversitenin (%91,35) Özel yetenek sınavı ile öğrenim görececek öğrencileri belirlediği görülmektedir. 15 Temmuz- 15 Ağustos 1923 tarihleri arasında Maarif Kongresi; I. Heyet-i İlmiyye (Bilimsel Heyet) toplandığında Beden Eğitimi Öğretmeni Yetiştirme'nin bir Hükümet Görevi olarak belirlenmesi (Arun, 1990) bir devrim niteliğindedir. 1927 yılında tamamlanan İstanbul Çapa'daki spor salonunda "Beden Eğitimi Öğretmeni Yetiştirme Kursu" açılması sağlanarak bu ilk kursa Vilayetlerden Milli Eğitim Teşkilatınca ilkökul öğretmenlerinden kabiliyetli olanlar davet edilir. Bu adaylardan başka beden eğitimi öğretmenliğini bir şekilde almış olanlar (Ordu'dan, Polis'ten ve İtfaiye teşkilatından) çağrılır. Adaylar mesleki kabiliyet sınavına girerler ve bu imtihanı kazanamayanlar gönderilirler. Kazananlar üç aylık pratik ve teorik eğitime devam ederler. Kursiyerler tekrar imtihana girerler ve bu imtihanı kazanamayanlar geri gönderilirler. Kazananlar üç aylık teorik ve pratik imtihana devam ederler. Adaylar tekrar imtihana girerler, başarısız olanlar geldikleri vilayetlere geri gönderilirler. Başarılı olanlar eğitimlerini bir seneye tamamlamak için üç aylık eğitim daha aldıktan sonra mezun olurlar. Bu kurstan yeterlilik belgesi "Beden Eğitimi Öğretmeni" sıfatıyla mezun olanlar, orta dereceli okullarda görevlendirilirler (aktaran Güven, 1996). Görüleceği gibi daha Cumhuriyetin ilk yıllarında maddi imkansızlıkların had safhada olduğu bir dönemde bile Beden Eğitimi ve Spora verilen önem bu seviyede idi. Beden Eğitimi Öğretmeni olacak adaylarda aranan özellikler ve defalarca kendi alanlarındaki öğrenmelerin kontrol edilerek kursa devam kriterlerinin belirlenmesi çok önemli detaylar olarak görülmelidir. Spor eğitimi veren Yükseköğretim okullarının özel yetenek gerektiren bir alanda sadece bilişsel öğrenmelerin belirlendiği bir sınav ile (ÖSYM tercihi) öğrenci yerleştirmeleri tek kelimeyle bir talihsizlik olarak nitelendirilebilir. Özel yetenek sınavları spor bilimleri alanında eğitim veren tüm okullar için bir zorunluluktan daha fazla bir gerekliliktir. Özel yetenek sınavlarının tek bir merkezde yapılarak standartlaştırılması kolay bir çözüm gibi görünse de bir dönem uygulanmaya çalışılan bu yöntem adayların barınma, yeme-içme, ulaşım gibi birçok farklı problemle karşılaşmalarına neden olmuş ve eski uygulamaya geri dönmüştür. Caz (2018), Özel yetenek sınavları için şehir dışından gelen adayların yorgunluk, konaklama ve sınav süresini beklerken moral ve motivasyonlarının düşmesi gibi problemlerle karşılaştıklarını bildirmektedir. Cicioğlu ve arkadaşları (1998)'na göre; 1994-1995 öğretim yılından itibaren isteyen üniversitelerin katılımı ile ÖSYM'nin sorumluluğunda "Merkezi Sistem" adıyla yine beceriye dayalı yetenek sınav sistemiyle öğrenci alımı yapılmaya başlandı. Bu uygulamada akademik başarı kriteri olarak ÖSS

sınavını kazanma taban puanı olan 105 puan kabul edildi. Bu uygulamaya 1995-1996 öğretim yılında 10, 1996-1997 öğretim yılında 5 üniversite katılmıştır. Sınavların merkezi yapılmasından daha önemli olan husus, Ülke genelinde tüm üniversitelerin Özel yetenek sınavlarında aynı sınav uygulamalarının yapılması için gerekli önlemlerin alınması olmalıdır.

Özel yetenek sınavlarında üniversitelerin % 90,53'ünün (86 üniversite) branş sınavına yer vermediği, branş yapan üniversite oranının ise % 9,47 (9 üniversite) olduğu görülmektedir (tablo 2). Sporcu özgeçmişine özel yetenek yerleştirme puanlarında pay veren 44 üniversite (%46,32) olduğu, 51 üniversitenin ise (%53,68) adayların sporcu özgeçmişlerini dikkate almadan bir yerleştirme yaptıkları görülmektedir (tablo 2). Bu duruma biraz da covid 19 pandemi sürecinin etkisinin olduğunu söylemek yanlış olmaz. Uluslararası Olimpiyat Komitesi (2020) olimpiik sporlar listesinde; atletizm, kürek, badminton, basketbol, boks, kano, bisiklet, binicilik, eskrim, futbol, cimnastik, halter, hentbol, hokey, judo, su sporları, modern pentatlon, tekvando, tenis, masa tenisi, atıcılık, okçuluk, triatlon, yelken ve voleybol sporlarına yer verilmiştir. Her olimpiyat programına bazı spor branşları dahil edilip çıkartılabilmektedir. Bununla birlikte olimpiik olmayan birçok yaz ve kış sporu bulunabilmekte, bu sporların bazıları olimpiyat oyunlarında gösteri sporu olarak programlara dahil edilebilmektedir (www.wikipedia.org). Bireysel ve takım sporlarında YÖK tarafından Milli ve Engelli adaylar için haklı olarak pozitif ayrımcılık yapılmaktadır. Diğer adaylar için sınavlardan kendi branşlarına yönelik sınav etaplarının oluşturulması sporcu ve sporcu geçmişine sahip adaylar için bir avantaj durumundadır. Bütün branşlar için ayrı ayrı sınav plan ve uygulama yapılması tabi ki oldukça güç durumdur. Branş sınavının yapıldığı dönemler ve şu an için yapan okullar için bile yapılan sınavların objektifliğinden söz etmek mümkün değildir. Branş sınavlarında yapılan farklı uygulama ve değerlendirme kriterleri özel yetenek sınavlarının heterojen ve adil olmayan bir yapı sergilemesine neden olabilmektedir. Spor Hizmetleri Genel Müdürlüğü (SHGM) verilerine göre 2021 yılı itibariyle Lisanslı sporcu sayısı 10.913.906 kişi olarak açıklanmıştır. Bu rakam nüfusun oldukça büyük bir bölümünü oluşturması bakımından önemlidir. Her ne kadar lise mezuniyet alanı spor olan öğrencilere pozitif bir ayrım yapıldığı düşünülse de 2021 YKS kılavuzunda; **“30.03.2012 tarihi itibarıyla bir mesleğe yönelik program uygulayan ortaöğretim kurumlarından mezun olan veya belirtilen tarih ve öncesinde öğrenim görmekte olan öğrenciler için uygulanacaktır. İlgili ortaöğretim kurumuna 30.03.2012 tarihinden sonra kayıt olan adaylar için uygulanmayacaktır”** ifadesine yer verilmektedir. Özel Yetenek Sınavlarında adaylara kendi branş ve sporcu özgeçmişlerinden yerleştirme puanına katkı sağlayacak bir çarpan ve katsayı uygulanmaması belki de yıllarca verdikleri emeklerin karşılığını alamamalarına neden olmaktadır. Cicioğlu ve arkadaşları (1998) farklı sistem ve kriterlerle yapılan özel yetenek sınavı ile çeşitli beden eğitimi ve spor yüksek okullarına veya bölümlerine giren bayan ve erkek öğrencilerin fiziksel ve fizyolojik profillerinin belirlenmesi ve karşılaştırılmasına yönelik çalışmalarında vücut ağırlıkları, dinamometrik kuvvet değerleri, istirahat kalp atım sayıları, vücut yağ yüzdeleri arasında bazı önemli farklılıklar bildirmektedirler. Farklı sınav metot ve uygulamalarının farklı özellikte okullara yerleşen aday profili oluşturduğunu söylemek yanlış olmayacaktır. Çankaya ve arkadaşları (2007) beden eğitimi ve spor bölümlerine öğrenci seçme ve sınav yöntemlerinin değerlendirilmesine yönelik araştırmalarında,

sınava baş vuran adayların % 58'inin lisanslı sporcu olduğunu, lisanslı sporcuların branşlarda en yüksek değerinin kızlarda % 39 ile voleybol, erkeklerde % 42 ile futbol olduğunu bildirmektedirler. Yıldız ve arkadaşları (2015) koordinasyon sınavı sonucu yüksek Yükseköğretime Geçiş Sınavı Puanı (YGSP) ve Sporcu Özgeçmiş Puanı Sporcu Özgeçmiş puanına sahip adayların elendiği bildirmektedirler. Spor sektöründe (sporcu, antrenör, yönetici, kondisyoner, maç analisti, masör, fizyoterapist vb.) bulunan ve belirli bir özgeçmişe sahip adayların üniversitelerin yaptıkları özel yetenek sınavlarında kullanacakları yerleştirme puanlarında dikkate alınarak, katsayı ve çarpanların düzenlenmesi gerekmektedir.

Özel yetenek sınavı parkuru ve sınav aşamalarında en çok tercih edilen etabın slalom (46 Üniversite) ve bank üzerinden sıçrama (42 Üniversite) olduğu görülmektedir (tablo 3). Sınav parkurlarının tüm üniversitelerde farklı etap ve uygulama yönergelerine sahip olduğu gözlenmektedir. Genel anlamda sınavların çabukluk ve sürat ağırlıklı olarak planlandığı, bilimsel yapı ve kriterleri tam manasıyla taşımadıkları görülmektedir. Bu heterojen ve kararsız yapı içinde, adayların hangi özelliklerinin hangi kriterlere bağlı olarak ölçüldüğüyle ilgili bir fikir birliği sağlanmadığı gibi, her okulun kendisine has sınav şekil ve uygulamalarının özel yetenek sınavların geçerlik ve güvenilirliğini etkilediği görülmektedir. Koordinasyon becerisine yönelik farklı uygulamalar için adaylar ülke genelinde resmi anlamda birkaç tane oldukları düşünülse de, gerçek anlamda yüzlerce oluşumun olduğu bilinen BESYO hazırlık kurslarına katılmaktadır. Sınav etaplarının yapısı, geçerlik ve güvenilirlikleri bir yana bu kurslarda bu konuda yeterli deneyim, birikim ve eğitimi olmayan birçok eğitmen, adayların yaralanmalarına hatta sakat kalmalarına neden olabilmektedir. Makaracı ve arkadaşları (2020) fiziksel aktivite ve bazal metabolik hız değerleri spor bilimleri özel yetenek sınavı parkur süresinde ne kadar etkili olduğunu yönelik çalışmalarında, bazal metabolizma hızının parkur süresi ve vücut kitle indeksini etkilediğini bildirmekte, adayların fiziki kapasitelerini geliştirici egzersiz programlarına daha fazla önem vermeleri; aynı zamanda günlük beslenme ve diyet rutininin ihtiyaç duyulan kalori miktarına göre şekillenmesinin gerekliliği önerisinde bulunmaktadırlar. Parkur ve parkur etapları kadar önemli olan bir konu ise adaylara kaç hak verileceği konusudur. Sadece tek bir hak verilerek yapılan uygulamaların sporcu adaylar için telafisi olmayan bir sonuçla karşılaşmasına neden olabilecektir. Bu yüzden adayların en azından ikinci bir hak verilerek psikomotor anlamda kendilerini ifade etmelerine imkan tanınmasının uygun olduğu düşünülebilir. İnce ve arkadaşları (2004) Çukurova Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Özel Yetenek Sınavı adaylarının I. ve II. hak sonuçlarının karşılaştırılmasına yönelik çalışmalarında 2002-2003 yılı için adayların; II. haklarından elde ettikleri ortalama başarı puanlarının, I. haklarından aldıkları puanlardan daha yüksek olduğunu tespit etmişler ve bu değişimin istatistiki olarak da anlamlı olduğunu bildirmişlerdir. Caz (2018), Yozgat Bozok Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Özel Yetenek Giriş Sınavına Katılan Adayların Sınav Hakkındaki Görüşlerine yönelik araştırmasında adaylar sınav için çift hak verilmesinin doğru olduğunu ifade ettiklerini bildirmektedir. Yıldız ve arkadaşları (2015) Batman Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu 2014 Yılı Özel yetenek sınav sonuçlarının değerlendirilmesine yönelik çalışma bulgularına dayanarak koordinasyon baraj süresinin uzatılması ve üç deneme hakkının verilmesi gibi bazı önerilerde bulunmuşlardır. Bu durum özel yetenek sınavlarında hangi hareket ve etaplara yer verileceği ve adaylara kaç hak verileceği gibi

küçük olarak görülen detaylara ve büyük sonuçlara gebe olduğu gerçeğini ortaya koymaktadır. Kayri ve Okut (2008), özel yetenek sınavındaki başarıya ilişkin risk analizinin karışımli lojistik regresyon modeli ile incelenmesine yönelik çalışmalarında; erkek ve kız öğrencilerde mekik skoru yüksek olan adayların beceri koordinasyon performansından da başarılı olma olasılığı yüksek görülmekte olduğunu bildirmiş, aynı konu üzerinde bir çalışma bulunmadığından dolayı, benzer çalışmanın değişik yer ve yıllarda tekrarlanması başarının daha güvenilir modellenmesi açısından önemli görüldüğünü rapor etmişlerdir. Oluşturulan parkurlardaki hareket ve etapların bilimsel ve geçerliği ve güvenilirliği yüksek olmaları sınavlardaki ölçüm metotlarının da hata oranının düşük olması ile sonuçlanacaktır.

Düzenlenen parkurların temel motorik özelliklerden kuvvet, sürat, dayanıklılık, hareketlilik ve beceri gibi parametrelerden hangilerini ve ne ağırlıkla ölçtüğü başka bir inceleme konusudur. Yerleştirme puanına büyük oranda etki eden özel yetenek parkurlarının her okul için farklı özelliklerde olması adayların her sınav için ayrı ayrı hazırlık yapmalarına, neredeyse tüm yurdu gezerek her sınav katılmaya çalışmalarına neden olmaktadır. Özel yetenek sınav tarihlerinin farklı olması ve öğrenim görmeye hak kazandıkları okullardan birisini tercih etmeye mecbur kalan adaylar diğer okulların asil ve yedek listelerinde yer alabilmektedirler. Üniversiteler arasında tercih yaparak kayıt sildiren adaylara bağlı kontenjan boşlukları ise ayrı bir problem olarak göze çarpmaktadır. Kamuk (2019), değişen üniversite sınav sistemi ışığında spor bilimleri fakültesi özel yetenek sınavlarının değerlendirilmesi konulu araştırma bulgularına dayanarak, özel yetenek sınavlarının tüm üniversiteler tarafından aynı tarihlerde yapılmasının, ya da farklı tarihlerde sınavlar yapılırsa dahi, kayıt işlemlerinin aynı tarihlerde yapılmasının, uygulama açısından fayda sağlayacağını önerisinde bulunmaktadır. Defalarca yapılan yedek kayıtlar yüzünden puanı daha yüksek adaylar dışarıda kalırken daha düşük puanlı adayların üniversitelere girmeye hak kazandıkları görülebilmektedir. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği, Antrenörlük Eğitimi, Spor Yöneticiliği ve Rekreasyon Bölümleri için ortak ve farklı sınav içeriklerinin belirlenerek, belirlenen başarı sırası ve yüzdeler dilimlerin tüm okullar için standartlaştırılması hem eğitim öğretimin sağlıklı olarak ilerlemesine, hem de yatay geçiş ve özel öğrenci uygulamalarında oluşabilecek muhtemel karışıklıkların önüne geçmiş olacaktır.

Özel yetenek sınavlarında üniversitelerin en çok tercih ettiği uluslararası testlerin % 25,64 (10) ile 30 metre sürat ve % 20,51 (8) ile İllinois çeviklik testleri olduğu, en az tercih edilen testlerin ise % 5,13 (2)'lük oranlarla 100 metre sürat, % 7,69 (3)'lük oranla 20 metre sürat testlerinin olduğu görülmektedir. 2021 yılı sınav kitapçık ve yönergeleri incelendiğinde; okulların sınav parkurlarında yapısal ve uygulamaya bağlı bir standart olmadığı gibi parkur etap ve mesafelerinde de belirli bir standart olmadığı görülmektedir. Uluslararası test ve teknikleri ile ölçüm yapan 39 üniversite olması özel yetenek sınavlarında standart bir uygulama olmadığı, hatta bazı sınavların objektiflikten uzak olduğu yönünde bir kanaat uyandırmaktadır. Spor Bilimleri alanında uygulanacak testlerin geçerli ve güvenilir olması hayati önem taşımaktadır. Literatürde performansı değerlendirmede kullanılan yöntemlerin, daha çok sürat ve yön değiştirme becerisini ölçtüğünü, bu yüzden bilişsel faktörler başta olmak üzere bu kavramı karşılayan tüm faktörlerin ölçmede yetersiz kaldığı bildirilmektedir (Simonek ve ark., 2016; Zouhal ve ark., 2018). Bu sonuçlar ülkemizde üniversitelerin özel yetenek sınavlarındaki

uygulamalarıyla benzerlik göstermektedir. Borms ve Cools (2018), farklı fonksiyonel performans testleri için yaş, cinsiyet ve spora dayalı normatif bir veri tabanı sağlamayı amaçladıkları çalışmalarında; tüm testlerin yaş, cinsiyet ve spor branşına göre farklılık gösterdiğini bildirmektedirler. Aynı çalışmada performans ölçümünde çalışmalarına dahil edilen tüm testlerin bir kombinasyonunun kullanılmasını önermişlerdir. Ağaoğlu ve arkadaşları (2009) Beden Eğitimi ve Spor Bölümü özel yetenek sınavına giren adaylara yönelik çalışmalarında düşük seviyedeki vücut kitle indeksinin 1500 metre koşu performansına olumsuz etkisi olduğunu bildirmektedir. Karaman ve arkadaşları (2020) Spor bilimleri fakültesindeki öğrencilerde denge, sıçrama performansı ile fiziksel aktivite düzeyi arasındaki ilişkiye yönelik yaptığı çalışmalarında, fiziksel aktivitenin artmasıyla dikey sıçrama performansının arttığı, dikey sıçrama yüksekliğinin artışıyla sıçrama hızı, kuvveti ve gücünde artış görüldüğünü bildirmektedir. Bu çalışmalar özel yetenek sınavlarında kullanılacak bilimsel test ve bataryaların önemine vurgu yaptığı gibi, hangi özelliğin hangi hata payı ile ölçüleceği sorusunu gündeme getirmektedir. Özel yetenek sınavları ile ölçülmek istenilen özellik nedir ve hangi bilimsel yöntem ve test tekniği tercih edilmelidir ?

2021 yılı itibarıyla üniversitelerin büyük bir bölümünün (% 91,35) özel yetenek sınavı yaptığı, sadece 9 üniversitenin (% 9,47) branş sınav uygulamasına yer verdiği, özel yetenek sınavı yapan 95 üniversiteden sadece 44 üniversitenin (% 46,32) sporcu özgeçmişini göz önünde bulundurduğu, 220 parkur etabından en fazla tercih edilen uygulamanın 46 üniversite (% 20,91) tarafından tercih edilen Slalom hareketi olduğu, toplam 39 uluslararası test uygulamasından en fazla kullanılanın % 25,64 ile 30 metre sürat ve % 20,51 ile İllinois çeviklik testi olduğu, sınav parkuru düzenleyerek öğrenci alımı yapan 53 (% 55,79) Üniversite bulunurken, farklı yöntemlerle öğrenci alımı yapan 42 (% 44,21) üniversite olduğu görülmektedir.

Parlaklıç (2017) Spor bilimleri fakülteleri özel yetenek sınavlarının incelenmesi (İstanbul Üniversitesi örneği) adlı araştırmasında spor bilimleri fakülteleri ve beden eğitimi ve spor yüksekokullarında öğrenci olmak isteyen adayların öncelikli olarak YGS puanlarını yüksek tutmaları gerektiğini bildirmektedir. Aynı çalışmada yetenek puanları çok yüksek olan adayların hala YGS ve AOBP puanlarından yeterince yüksek alamadıklarından dolayı ilgili programlara kayıt yaptıramadıkları tespit edilmiştir. Bu durum özel yetenek sınavlarında kullanılan katsayı ve çarpanların ne kadar önemli olduğunu kanıtlar niteliktedir. Ece ve Sazak (2006) Yerleştirme puanının bazı yıllarda yapılan sınav puan ağırlığının değişebildiğini bildirmekte, özel yetenek puanının artırılması ve YGS puan ağırlığının azaltılmasını önermektedirler. Pehlevan (2019) düşük YGS puanı olan adayların özel yetenek sınavlarında daha başarılı olduklarını, akademik başarıları üzerinde etkili olmadığını belirtmiş, adayların akademik başarılarında en etkili olan değişkenin AOBP olduğunu ve bu nedenle, beden eğitimi öğretmen aday seçiminde AOBP'na önem verilmesi gerektiğini bildirmiştir.

Atar ve Yılmaz (2011) Öğretmenlik programlarına özel yetenek sınavları ile öğrenci seçiminde karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri adlı araştırmalarında, 2005 ÖSYM kılavuzuna göre bir yerleştirme puanının % 61'ini özel yetenek puanı, %10'unu Ağırlıklı Ortaöğretim Başarı Puanı (AOBP), % 29'unu da Öğrenci Seçme Sınavı (ÖSS) puanı oluşturmaktayken aynı oranlar 2010 ÖSYM kılavuzuna göre sırasıyla yaklaşık %75, %8 ve %16 olduğunu bildirmekte, adayların özel yetenek programlarına adil ve doğru secimi ve

yerleştirilmesi için alt puan türleri arasındaki ölçek farklılıklarının giderildikten sonra yerleştirme puanının hesaplanmasını önermektedir. Bu kararsız ve tutarsız yapı her yıl sınava hazırlanan adayların sınav standartlarını takip etmekte zorlanmalarına neden olabilmektedir. Peker (2003) öğrencilerin ÖSS puanları yükseldikçe, bölümdeki akademik başarıları da anlamlı şekilde yükseldiğini, Özel Yetenek Sınavından alınan puanlar ile bölümdeki genel akademik başarı arasında pozitif ve istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olmadığını bildirmektedir. Çamlıyer ve arkadaşları (1999) beden eğitimi ve spor bölümlerine öğrenci alırken sadece fiziksel yeteneklerine göre değil, ÖSS başarılarının da dikkate alınması gerektiği belirtmektedirler. Literatürdeki farklı bulgu ve değerlendirmelerin özel yetenek sınavlarındaki üniversitelerdeki farklı sınav uygulamalarından kaynaklandığı düşünülebilir.

Birkaç günde yapılan sınavlarda öğrencilerin anlık performanslarının yanıltıcı olabileceği, değerlendirme ölçütleri gibi pek çok sorun seçme sürecini zorlaştırmaktadır (Atar ve Yılmaz 2011). Kizir ve arkadaşları (2014) Türkiye'deki Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokullarının Öğrenci Seçim Yöntemlerinin İncelenmesine yönelik araştırma bulgularına bağlı olarak, özel yetenek sınavlarında adaylardan istenen fiziksel ve sportif performans parametrelerinin gerekçelerinin ilgili yüksekokullarca adaylara açıklanması, standart bir özel yetenek sınavının yapılması gerektiğini rapor etmiş ve en adil, en doğru ve amacına hizmet edecek biçimde gerçekleştirilmiş bir sınav metodolojisinin üniversitelerin eğitim ideallerine ulaşılmasında ki en önemli anahtarlardan birisi olduğuna vurguda bulunmuştur. Burada önemli olan konu üniversitelerin öğrenci yerleştirmelerinde kullandıkları Özel Yetenek Sınav parkur ve etaplarının geçerlik ve güvenilirliğinden daha fazla birbirine benzemeyen ve çok farklı yönerge ve uygulamalara sahip nitelikte olmalarıdır. Bu durum adayların farklı uygulamalara maruz kalmalarının dışında, okullara yerleşip kayıt yaptırdıklarında yatay geçiş ve özel öğrenci uygulamalarında adayları ve eğitim kurumlarını zor durumda bırakabilmektedirler. Her ne kadar bu yatay geçişlerde sınav uygulamalarına yer verilse de bu sınavlarda da ortak bir parkur ya da sınav anlayışı görülmemektedir. Özel Yetenek sınavı için okullarla yerleşen öğrenci profili ve özellikleri ile ilgili genel ve kapsamlı bir çalışma yapılamamaktadır, bunun nedeni tüm okulların farklı sınav yöntemlerini seçmeleri olarak görülebilir. Ülkemizde Polis Meslek Yüksekokulu (PMYO) sınavı uygulaması nerede sınava girilirse girilsin aynı parkurdan oluşmakta, sadece kadın ve erkek adaylar için farklı süre uygulaması yapılmaktadır (<https://www.pa.edu.tr>). Benzer bir yapının Spor Bilimleri alanındaki özel yetenek sınavları için düzenlenmesi ve mevcut heterojen yapının ortadan kaldırılmasının zorunluluktan daha çok gereklilik olduğu söylenilebilir.

Sonuç ve Öneriler

Sonuç olarak bu çalışma bulgularına bağlı olarak; özel yetenek sınav sistem, usul ve uygulamalarında okullar, arasında heterojen ve kararsız bir yapı sergilediği, sınavlarda kullanılan ölçüm ve test bataryalarının, sınav alan ve etaplarının tüm üniversitelerde farklılık gösterebildiği tespit edilmiştir.

Öneriler;

- Ülke genelinde tüm üniversitelerin Özel yetenek sınavlarında aynı sınav uygulamalarının yapılması için gerekli önlemlerin alınması (Çalıştaylar, kurulların oluşturulması, uygulama esas ve yönergelerin hazırlanması vb.),

- Farklı branşlardan sporcuların istenilen özelliklerinin ölçülebilmesi için ortak yapılacak olan özel yetenek sınavının uluslararası testlerin kombinasyonlarıyla oluşturulması,
- Tüm üniversitelerin Özel yetenek sınavlarının aynı tarihler arasında yapılması ile ilgili gerekli düzenlemelerin yapılması,
- Adaylar hangi üniversitede özel yetenek sınavına girerse girsın yerleştirme puanına ve tercihlerine göre istediği okula kayıt yaptırabilmesi,
- Adayların Özel Yetenek sınavlarıyla ilgili tercih yapabilmeleri için tercih sistem modülün oluşturulması ve sistemin buna göre düzenlenmesi,
- Tüm üniversitelerdeki sporla ilgili eğitim kurumlarının, Spor Bilimleri fakültesi haline dönüştürülmesi ile ilgili çalışmaların yapılması,
- Üniversitelerin Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümlerinde olduğu gibi, Antrenörlük Eğitimi, Spor Yöneticiliği, Rekreasyon vb. bölümlerin lisans programlarının da YÖK tarafından standartlaştırılarak uygulamaya konulması,
- Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulları ve Spor Bilimleri Fakültelerinin lisans programlarında yer alan seçmeli derslerin bölgenin özelliği ve yapısı dikkate alınarak okulların inisiyatifine bırakılması,
- Spor Bilimleri alanında eğitim veren okulların; Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği, Antrenörlük Eğitimi, Spor Yöneticiliği ve Rekreasyon Bölümleri için ortak ve farklı sınav içeriklerinin belirlenerek, belirlenen başarı sırası ve yüzdeler dilimlerinin tüm okullar için standartlaştırılması (Yatay geçişler ve özel öğrenci uygulamalarında karmaşayı ortadan kaldıracak düşünölmektedir),
- Milli adaylar ve Engelli adaylar için yapılacak Özel Yetenek Sınavlarının tüm okullar için ortak yapılması için düzenleme yapılması ve standartlaştırılması ,
- Spor sektöründe (sporcu, antrenör, yönetici, kondisyoner, maç analisti, masör, fizyoterapist vb.) bulunan ve özgeçmişe sahip adayların yerleştirme puanlarında dikkate alınarak, katsayı ve çarpanların düzenlenmesi,

Examination and Evaluation of Physical Education and Sports Schools and Sports Sciences Faculties' Special Ability Exams

*Mehmet Altın**

*Reha Bozgunaey***

*Mehmet Ali Üzgü****

*Mehmet Denktas*****

Introduction

In our country, the establishment of schools that train Physical Education and Sports Teachers and teacher training studies have a long history. Kahraman (1995) in his book “Osmanlı Devleti’nde Spor” states that the “Mekteb-i Sultani”, now known as Galatasaray High School, was put into operation by Sultan Abdulaziz in the Ottoman Empire. This is a turning point in the history of physical education teaching and the institutions that will provide education in the field of Sports Sciences. Selim Sırrı Tarcan, one of the important names in the history of Physical Education in Turkey, opened the first Physical Education School in our country with the name “Terbiye-i Bedeniye Mektebi “ in 1908 (Ergin, 1977). Later, between 15 July and 15 August 1923, the Scientific Committee convened and decided that “Training Physical Education Teachers is a Government Duty” (Arun, 1990). A “Physical Education Teacher Training Course” was opened in the sports hall in Istanbul Çapa, which was completed in 1927, under the directorate of Selim Sırrı Tarcan, and those who successfully completed the program by taking a series of professional ability exams were granted the title “Physical Education Teachers”

* Assoc. Prof. Selcuk University, Faculty of Sports Science, Recreation Department, mealtin @selcuk.edu.tr, ORCID: 0000-0002-6439-7997

** Suleyman Demirel University, Health Sciences Institute, Department of Exercise and Sports Sciences, reha.bozgunaey @gmail.com, ORCID: 0000-0003-3873-8054

*** Gazi University, Health Sciences Institute, Department of Physical Education and Sports, maliuzgu @gmail.com, ORCID: 0000-0001-6612-1276

**** Selcuk University, Health Sciences Institute, Department of Sports Management, denktasmehmet42@gmail.com, ORCID: 0000-0001-8205-8764

and were assigned to secondary schools (Aktaran Güven, 1996). A great importance was attached to Physical Education Teachers in the Republican period and some of them were sent abroad for graduate education and then they came back to their country to serve with their advanced professional knowledge and expertise (Arun, 1990).

The opening of the 3-year Physical Education Department in the Gazi Education Institute to train physical education teachers in 1932 was another milestone in the history of physical education teacher training in Turkey. A total of 120 students having graduated from high school entered the exam to be taken to be accepted to this new department and 23 of them were accepted to the Department of Physical Education (as cited in Altunya, 2006). Although the country was in a very difficult period after the Republic, it was quite remarkable that pre-service teachers were selected through an exam.

With this study, it is aimed to examine and evaluate the current state of Physical Education and Sports Schools and Sports Sciences Faculties' special talent exams held in Turkey. It was tried to reach the whole universe of the study by examining in detail the special talent exam guidelines and applications of the Physical Education and Sports Schools and Sports Sciences Faculties, which are included in the Higher Education Institutions Exam 2021 Guidelines. The universe and sample group of the study consisted of the special talent exam guidelines and applications of 104 universities. In the study, in which the literature review method was used, the exam booklets of all the Physical Education and Sports Schools and Sports Sciences Faculties that accepted students with the special talent exam were examined and by reaching all of the exams, similar and different aspects were revealed and then they were converted into numerical data and tables. Out of 104 universities included in the 2021 Higher Education Institutions Exam guideline, 78 universities accept students with Special Ability Exam (ÖYS) scores, 17 universities accept students according to Special Ability Exam and Student Selection and Placement (ÖSYM) scores and 9 universities accept students by using only ÖSYM scores (table 2). While there are only 9 universities that include the branch stage in the Special Ability exams, there are 44 universities that take into account the athlete's CV.

Slalom (46 stages) and jumping over the bench (42 stages) are the most used exam stages in special ability coordination tracks, and 30 meters speed test (10 universities) and Illinois agility test (8 universities) are the most preferred international test and battery preferences. As a result, it was concluded that there is a heterogeneous and unstable structure among the universities in terms of their special ability examination system, procedures and applications, the measurement and test batteries used in the examinations and the examination areas and stages.

Kaynakça/References

- Abant İzzet Baysal Üniversitesi (2021). Özel Yetenek Sınavı Kılavuzu. Erişim adresi: <http://sporbilimleri.ibu.edu.tr/component/k2/item/526-spor-bilimleri-fakultesi-2020-ozel-yetenek-sinav-kitapçigi> . (27.03.2022).
- Açıkkada, C. (1997). Türkiye'de Spor Eğitimi Veren Kurumların Yeniden Yapılanması ve Hakemli Çalışmaların Gelişimi. Spor Bilimleri Dergisi, 8(1), 17-42.

- Adıyaman Üniversitesi (2021). Özel Yetenek Sınavı Kılavuzu. Erişim adresi: <https://besyo.adiyaman.edu.tr/files/besyo.adiyaman.edu.tr/ad%C4%B1yaman%20%C3%BCniversitesi%20besyo%2020212022%20%C3%B6zel%20yetenek%20s%C4%B1nav%20k%C4%B1lavuzu.pdf> . (28.03.2022).
- Afyon Kocatepe Üniversitesi (2021). Özel Yetenek Sınavı. Erişim adresi: <https://sbf.aku.edu.tr/2021-2022-aku-sbf-ozel-yetenek-sinavi-kilavuzu-16-08-2021-guncellendi/> . (29.03.2022).
- Ağaoğlu, Y. Eker, H. ve İmamoğlu, O. (2009). Diz Kuvveti ve Beden Kitle İndeksinin 30 Metre ve 1500 Metre Koşu Performansına Etkisinin Araştırılması. Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 6(11), 401-419.
- Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi (2021). Özel Yetenek Sınavı Kılavuzu. Erişim adresi: <https://besyoyetenek.agri.edu.tr/Klavuz/klavuz.pdf> . (28.03.2022).
- Aksaray Üniversitesi (2021). Özel Yetenek Sınavı. Erişim adresi: <https://sbf.aksaray.edu.tr/2021-yili-spor-bilimleri-fakultesi-ozel-yetenek-sinav-klavuzu> . (29.03.2022).
- Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi (2021). Özel Yetenek Sınavı Kılavuzu. Erişim Adresi: <http://alkusporbilimleri.com/> . (29.03.2022).
- Altunya, N. (2006). Gazi Eğitim Enstitüsü Gazi Orta Öğretmen Okulu ve Eğitim Enstitüsü (1926-1980). Gazi Üniversitesi Rektörlüğü.
- Amasya Üniversitesi (2021). Özel Yetenek Sınavı Kılavuzu. Erişim adresi: https://egitim.amasya.edu.tr/media/80003/beden-egitimi-ve-spor_ozel-yetenek-kilavuzu.pdf . (29.03.2022).
- Ankara Üniversitesi (2021). Özel Yetenek Sınavı Kılavuzu. Erişim Adresi: <http://www.sporbilimleri.ankara.edu.tr/wpcontent/uploads/sites/759/2021/07/Ankara-Universitesi-Spor-Bilimleri-Fakultesi-Ozel-Yetenek-Sinavi-Kilavuzu.pdf>
- Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi (2021). Özel Yetenek Sınavı Kılavuzu. Erişim adresi: <https://aybu.edu.tr/GetFile?id=b7d4e207-081f-4838-91e8-15a88196ca3b.pdf> . (27.03.2022).
- Antalya Akdeniz Üniversitesi (2021). Özel Yetenek Sınavı Kılavuzu. Erişim adresi: <https://www.besyocuyuz.com/antalya-akdeniz-universitesi-besyo-ozel-yetenek-sinavi-2021/> . (29.03.2022).
- Ardahan Üniversitesi (2021). Özel Yetenek Sınavı Kılavuzu. Erişim adresi: <https://www.ardahan.edu.tr/dosyalar/duyuru/besyo/BESYO%202021%20%C3%96ZEL%20YETENEK%20SINAV%20KILAVUZU.pdf> . (29.03.2022).
- Arun, A.C. (1990). Türkiye'de Cumhuriyet devrinde beden eğitimi öğretmeni yetiştirme çalışmaları ve aşamaları. Beden Eğitimi ve Spor Araştırmaları Dergisi, 1 (1), 9-13.
- Atar, H.Y. Yılmaz, M. (2011). Öğretmenlik Programlarına Özel Yetenek Sınavları ile Öğrenci Seçiminde Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerileri. Kastamonu Eğitim Dergisi, 20(2), 531-542.
- Atatürk Üniversitesi (2021). Özel Yetenek Sınavı Kılavuzu. Erişim adresi: <https://atauni.edu.tr/yuklemeler/358fc641eda0c23da5fa22295453895b.pdf> . (27.03.2022).
- Avrasya Üniversitesi (2021). Özel Yetenek Sınavı Kılavuzu. Erişim adresi: <https://avrasya.edu.tr/wp-content/uploads/2021/08/2021-2022-Ozel-Yetenek-Sinav-Kilavuzu.docx> . (28.03.2022).
- Aydın Adnan Menderes Üniversitesi (2021). Özel Yetenek Sınavı Kılavuzu. Erişim adresi: <https://www.adu.edu.tr/webfolders/duyuru/dosa/20210804153044-09126190008186866977-000028599558856149946161.pdf> . (29.03.2022).
- Balıkesir Üniversitesi (2021). Özel Yetenek Sınavı Kılavuzu. Erişim adresi: <http://www.balikesir.edu.tr/site-tum-birim-duyuru/spor-bilimleri-fakultesi-104501?page=3> . (27.03.2022).
- Başkent Üniversitesi (2021). Özel Yetenek Sınavı Kılavuzu. Erişim adresi: <http://esb.baskent.edu.tr/kw/upload/251/dosyalar/KILAVUZ%202021-2022%281%29.pdf> . (27.05.2022).
- Batman Üniversitesi (2021). Özel Yetenek Sınavı Kılavuzu. Erişim adresi: https://batman.edu.tr/images/files/Akademik/Y%C3%BCksekokul/BESYO/Ozel_Yetenek_Sinav_Kilavuzu.pdf . (28.03.2022).
- Bayburt Üniversitesi (2021). Özel Yetenek Sınavı. Erişim adresi: <https://ogr.bayburt.edu.tr/uluslararasıogrenci/sporbilimlerik%C4%B1lavuz.pdf> . (29.03.2022).
- Borms, D. Cools, A. (2018). Upper-Extremity Functional Performance Tests: Reference Values for Overhead Athletes. Int J Sports Med. 39(6):433-441.
- Burdur Mehmet Akif Üniversitesi (2021). Özel Yetenek Sınavı Kılavuzu. Erişim adresi: <https://sporbilimleri.mehmetakif.edu.tr/duyurular> . (29.03.2022).

- Bülent Ecevit Üniversitesi (2021). Özel Yetenek Sınavı Kılavuzu. Erişim adresi: https://cdn1.beun.edu.tr/bes-yo/fdb6c58f16f8a3386194a93fd3381ca6/2021-ozel-yetenek-sinav-kilavuzu_bA4Uyno.pdf . (25.03.2022).
- Caz, Ç. (2018). Yozgat Bozok Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Özel Yetenek Giriş Sınavına Katılan Adayların Sınav Hakkındaki Görüşleri: Nitel Bir Çalışma. Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi, 3(4), 138-152.
- Cicioğlu, İ. Gündüz, N. Çimen, O. Tüzün, M. ve Günay, M. (1998). Farklı Sistem ve Kriterlerle Yapılan Özel Yetenek Sınavları ile Beden Eğitimi Ve Spor Yüksekokullarına veya Bölümlerine Giren Öğrencilerin Fiziksel Ve Fizyolojik Profillerinin Belirlenmesi ve Karşılaştırılması. Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 3(3), 1-10.
- Cumhuriyet Üniversitesi (2021). Özel Yetenek Sınavı Kılavuzu. Erişim adresi: https://www.cumhuriyet.edu.tr/duyurudosa/24589_ozel_yetenek_sinavi_kilavuzu.pdf . (25.03.2022).
- Çamlıyer, H. Çamlıyer, H. ve Eniseler, N. (1999). Beden Eğitimi Öğretmeni Adayların Lisans Öğrenimindeki Akademik Başarılarının ÖSS Puanlarıyla Karşılaştırılması, Celal Bayar Üniv. Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 3(1).
- Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi (2021). Özel Yetenek Sınavı. Erişim adresi: <https://ozyes.comu.edu.tr/> . (29.03.2022).
- Çankaya, C. Erden, S. ve İlhan, A. (2007). Beden Eğitimi ve Spor Bölümlerine Öğrenci Seçme ve Sınav Yöntemlerinin Değerlendirilmesi. Eğitim Fakültesi Dergisi, (2), 315-326.
- Çukurova Üniversitesi (2021). Özel Yetenek Sınavı Kılavuzu. Erişim adresi: <https://besyo.cu.edu.tr/haber-detay/38/c-u-spor-bilimleri-fakultesi-2021-2022-egitim-ogretim-ozel-yetenek-sinavi-basvuru-kosullari-ve-onemli-tarihleri> . (28.03.2022).
- Dicle Üniversitesi (2021). Özel Yetenek Sınavı Kılavuzu. Erişim adresi: https://www.dicle.edu.tr/Contents/Announcements/Files/b9886f9b-5182-430e-95907cea234e05f5/e836679d221848618a61403c3f2e90af_BEDEN%20E%C4%9E%C4%B0T%C4%B0M%C4%B0%20VE%20SPOR%20Y%C3%9CKSEKOKULU.pdf . (29.03.2022).
- Dokuz Eylül Üniversitesi (2021). Özel Yetenek Sınavı. Erişim adresi: https://ogrenci.deu.edu.tr/wp-content/uploads/2021/07/20212022_Ozel_Yetenek_Sinavlari_Tablosu.pdf . (29.03.2022).
- Dumlupınar Üniversitesi (2021). Özel Yetenek Sınavı Kılavuzu. Erişim adresi: <https://www.besyocuyuz.com/wp-content/uploads/2021/07/dpu.pdf> . (29.03.2022).
- Dumlupınar Üniversitesi. (2021). Özel Yetenek Sınavı Kılavuzu. Erişim adresi: [https://birimler.dpu.edu.tr/app/views/panel/ckfinder/userfiles/71/files/2021_Y_1__Ozel_Yetenek_S_nav__Giris_Kosullar\(1\).pdf](https://birimler.dpu.edu.tr/app/views/panel/ckfinder/userfiles/71/files/2021_Y_1__Ozel_Yetenek_S_nav__Giris_Kosullar(1).pdf) . (25.03.2022)
- Düzce Üniversitesi (2021). Özel Yetenek Sınavı Kılavuzu. Erişim adresi: <https://www.besyocuyuz.com/duzce-universitesi-besyo-ozel-yetenek-sinavi-2021/> . (29.03.2022).
- Ece, A.S. Sazak, N. (2006). Özel yetenek sınavlarında ÖSS & AOÖB puanlarının yerleştirme puanları içerisindeki yeri ve adayların ÖSS puanları ile akademik ortalamaları arasındaki ilişkilerin incelenmesi (AİBÜ örneği). 26-28 Nisan 2006, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi.
- Ege Üniversitesi (2021). Özel Yetenek Sınavı Kılavuzu. Erişim adresi: https://sporbilimleri.ege.edu.tr/files/sporbilimleri/icerik/2021_Ege_OYS_Kilavuz.pdf . (29.03.2022).
- Erciyes Üniversitesi (2021). Özel Yetenek Sınavı Kılavuzu. Erişim adresi: <https://spbferciyes.edu.tr/ckfinder/userfiles/files/2021%20C3%B6zyes%20kilavuzu%20yeniii.pdf> . (29.03.2022).
- Erdoğan Y. (1998). Türkiye'de Spor Eğitiminin İncelenmesi ve Program Geliştirme Çalışması. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Kocaeli Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Kocaeli.
- Ergin, O. (1977). Türkiye Maarif Tarihi. Eser Matbaası.
- Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi (2021). Özel Yetenek Sınavı Kılavuzu. Erişim adresi: https://sporbilimleri.ebyu.edu.tr/wp-content/uploads/2021/08/2021-2022-SBFOZYES-KILAVUZ_.pdf . (29.03.2022).
- Erzurum Teknik Üniversitesi (2021). Özel Yetenek Sınavı Kılavuzu. Erişim adresi: <https://www.besyocuyuz.com/wp-content/uploads/2021/08/f775c365-e21b-4ff3-8d83-f2ba51ecd9b0-donusturuldu.pdf> . (29.03.2022).
- Eskişehir Teknik Üniversitesi (2021). Özel Yetenek Sınavı Kılavuzu. Erişim adresi: http://sbfsinav.eskisehir.edu.tr/2021_kilavuzu.pdf . (27.05.2022).
- Fenerbahçe Üniversitesi (2021). Özel Yetenek Sınavı Kılavuzu. Erişim adresi: <https://www.fbu.edu.tr/upload/custom/202108100145092021-2022-SBF-OZEL-YETENEK-SINAVI-KILAVUZU.pdf> . (29.03.2022).

- Gaziantep Üniversitesi (2021). Özel Yetenek Sınavı Kılavuzu. Erişim adresi: http://sbf.gantep.edu.tr/upload/files/SBF_2021_Sinav_Kilavuzu.pdf . (27.05.2022).
- Gençlik Spor Bakanlığı (SHGM) (2021). Faaliyet Raporu. <https://sgb.gsb.gov.tr/Public/Edit/images/SGB/012014/2021%20Faaliyet%20Raporu.pdf> . (29.03.2022).
- Giresun Üniversitesi (2021). Özel Yetenek Sınavı Kılavuzu. Erişim adresi: <https://sporbilimleri.giresun.edu.tr/Files/sporbilimleri-giresun-edu-.2021.pdf> . (29.03.2022).
- Gümüşhane Üniversitesi (2021). Özel Yetenek Sınavı Kılavuzu. Erişim adresi: <https://www.gumushane.edu.tr/hdetay/2021-yili-besy-ozel-yetenek-sinav-kilavuzu-2630> . (29.03.2022).
- Günay, N. (2013). Atatürk döneminde Türkiye'de beden eğitiminin gelişimi ve Gazi Beden Terbiyesi Bölümü. Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi, 29 (85), 72-100.
- Güven, Ö. (1996). Türkiye'de Cumhuriyet Döneminde Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Yetiştiren Okulların Eğitimini Hazırlayıcı Çalışmalar. Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 1(2), 70-82.
- Hacettepe Üniversitesi (2021). Özel Yetenek Sınavı Kılavuzu. Erişim adresi: http://www.sporbilimleri.hacettepe.edu.tr/girissinav/OYGS_2021.pdf . (27.03.2022).
- Hakkari Üniversitesi. (2021). Özel Yetenek Sınavı Kılavuzu. Erişim adresi: <https://www.hakkari.edu.tr/egitim/beden-egitimi--yetenek-sinavi-kilavuzu> . (29.03.2022).
- Harran Üniversitesi (2021). Özel Yetenek Sınavı Kılavuzu. Erişim adresi: <http://besyo.harran.edu.tr/assets/uploads/sites/91/files/ozel-yetenek-sinav-kilavuzu-2021-2022-07072021.pdf> . (27.05.2022).
- Hitit Üniversitesi (2021). Özel Yetenek Sınavı Kılavuzu. Erişim adresi: https://cdn.hitit.edu.tr/sbf/files/52981_2108111759165.pdf . (28.03.2022).
- Iğdır Üniversitesi (2021). Özel Yetenek Sınavı Kılavuzu. Erişim adresi: <http://www.igdir.edu.tr/announcement/besy-ozel-yetenek-sinav-kilavuzu> . (27.03.2022).
- İnce, G. Zülkadiroğlu, Z. Bostan, Budak, D. (2004). Çukurova Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Özel Yetenek Sınavı adaylarının I. ve II. hak sonuçlarının karşılaştırılması. SPORMETRE Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 2(1), 5-10.
- İnönü Üniversitesi (2021). Özel Yetenek Sınavı Kılavuzu. Erişim adresi: <https://www.inonu.edu.tr/sporbilimleri/duyuru/2976/spor-bilimleri-fakultesi-2021-2022-ozel-yetenek-sinav-kilavuzu-> . (29.03.2022).
- İstanbul Aydın Üniversitesi (2021). Özel Yetenek Sınavı Kılavuzu. Erişim adresi: <https://www.aydin.edu.tr/haberler/Pages/iau-sbf-2021-ozel-yetenek-sinav-kilavuzu.aspx> . (29.03.2022).
- İstanbul Esenyurt Üniversitesi (2021). Özel Yetenek Sınavı Kılavuzu. Erişim adresi: <https://esenyurt.edu.tr/duyurular/2021-2022-egitim-ogretim-yili-besy-ozel-yetenek-sinavi-kilavuzu> . (29.03.2022).
- İstanbul Galata Üniversitesi (2021). Özel Yetenek Sınavı Kılavuzu. Erişim adresi: <https://galata.edu.tr/ckfinder/userfiles/files/ozel-yetenek-klavuzu-.pdf> . (29.03.2022).
- İstanbul Gedik Üniversitesi (2021). Özel Yetenek Sınavı Kılavuzu. Erişim adresi: <https://www.gedik.edu.tr/akademik-birimler/fakulteler/spor-bilimleri-fakultesi/ozel-yetenek-sinavi> . (29.03.2022).
- İstanbul Haliç Üniversitesi (2021). Özel Yetenek Sınavı. Erişim adresi: <https://ozelyetenek.halic.edu.tr/tr/beden-egitimi-ve-spor-yuksekokulu-ozel-yetenek-sinavlari/besy-sinav-kilavuzu> . (29.03.2022).
- İstanbul Okan Üniversitesi (2021). Özel Yetenek Sınavı Kılavuzu. Erişim Adresi: <https://www.okan.edu.tr/duyuru/11516/spor-yoneticiligi-bolumu-ozel-yetenek-pdf> . (27.05.2022).
- İstanbul Rumeli Üniversitesi (2021). Özel Yetenek Sınavı. Erişim adresi: <https://sbf.rumeli.edu.tr/tr/duyurular/spor-bilimleri-fakultesi-2021-ozel-yetenek-sinavi-> . (29.03.2022).
- İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi (2021). Özel Yetenek Sınavı Kılavuzu. Erişim adresi: <https://www.izu.edu.tr/docs/defaultsource/defaultdocumentlibrary/sporbilimlerifakultesi.guncel-hali.pdf> . (29.03.2022).
- İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa (2021). Özel Yetenek Sınavı Kılavuzu. Erişim Adresi: https://cdn.istanbul.edu.tr/FileHandler2.ashx?f=beden_egitimi_ve_spor_bolumu_ozel_yetenek_sinavi_kilavuzu_2020_2021.pdf . (29.03.2022).
- Kafkas Üniversitesi (2021). Özel Yetenek Sınavı Kılavuzu. Erişim adresi: <https://www.kafkas.edu.tr/dosyalar/sabesyofile/BESYo.YETENEK.Klavuzu.pdf> . (29.03.2022).
- Kahraman, A. (1995). Osmanlı Devleti'nde Spor. T.C. Kültür Bakanlığı Yayınları.
- Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi (2021). Özel Yetenek Sınavı Kılavuzu. Erişim adresi: <https://spor>.

ksu.edu.tr/depo/duyuru_belge/2021YILI_guencelHali_2108131141212422.pdf . (29.03.2022).

- Kamuk, Y.U. (2019). Değişen Üniversite Sınav Sistemi Işığında Spor Bilimleri Fakültesi Özel Yetenek Sınavlarının Değerlendirilmesi. SPOMETRE Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 17(3), 222-236.
- Karabük Üniversitesi. (2021). Özel Yetenek Sınavı Kılavuzu. Erişim adresi: <https://besyo.karabuk.edu.tr/icerikGoster.aspx?K=D&id=6221&BA=index.aspx> erişim; 28.03.2022).
- Karaman, Ö. N. Özden, F. Özcanlı, C. ve Mutlu, T. O. (2020). Spor Bilimleri Fakültesindeki Öğrencilerde Denge, Sıçrama Performansı ile Fiziksel Aktivite Düzeyi Arasındaki İlişki. Türkiye Klinikleri Spor Bilimleri, 12(2), 163-168.
- Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi. (2021). Özel Yetenek Sınavı Kılavuzu. Erişim adresi: [https://dosya.kmu.edu.tr/sporbf/userfiles/files/20212022özel_YetensinavUygulama%20Esaslar\(2\).pdf](https://dosya.kmu.edu.tr/sporbf/userfiles/files/20212022özel_YetensinavUygulama%20Esaslar(2).pdf) , erişim; 28.03.2022).
- Kastamonu Üniversitesi. (2021). Özel Yetenek Sınavı Kılavuzu. Erişim adresi: https://sporbilimleri.kastamonu.edu.tr/images/2021/ÖZEL_YETENEK_SINAVI/özel_Yetenek_sinavyönergesi_2021.pdf, erişim; 22-03-2022).
- Kayri, M. Okut, H. (2008). Özel yetenek sınavındaki başarıya ilişkin risk analizinin karışımli lojistik regresyon modeli ile incelenmesi. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 35, 227-239.
- Kırıkkale Üniversitesi (2021). Özel Yetenek Sınavı. Erişim adresi: https://panel.kku.edu.tr/Content/sporbilimleri/2021-özel_yetenek_kilavuz/2021-pdf . (29.03.2022).
- Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi (2021). Özel Yetenek Sınavı Kılavuzu. Erişim Adresi:https://dosyayukleme.ahievran.edu.tr/dosyalar/20212022_özel_Yetenek_Sinavi_Kilavuzu_son_10.08.2021.pdf .(29.03.2022).
- Kilis 7 Aralık Üniversitesi (2021). Özel Yetenek Sınavı Kılavuzu. Erişim adresi: <http://kilis.edu.tr/duyuru/admin/upload/1628863027besyo-kilavuz-2021-2022.pdf> . (27.05.2022).
- Kizir, E. Temel, C. ve Güllü, M. (2014). Türkiye'deki Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokullarının Öğrenci Seçim Yöntemlerinin İncelenmesi. Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 12(2), 133-138.
- Lokman Hekim Üniversitesi (2021). Özel Yetenek Sınavı Kılavuzu. Erişim Adresi: <https://www.lokmanhekim.edu.tr/wp-content/uploads/2020/05/LHU-SBF-Ozel-Yetenek-S%C4%B1nav-K%C4%B1lavuzu-2020505.pdf> . (25.03.2022).
- Lokman Hekim Üniversitesi (2021). Özel Yetenek Sınavı Kılavuzu. Erişim Adresi: <https://www.lokmanhekim.edu.tr/fakulteler/spor-bilimleri-fakultesi/ozel-yetenek-sinav-kilavuzu-2021-2022/> . (22.03.2022).
- Makaracı, Y. Güler, M. Kozak, M. Pamuk, Ö. Soslu, R. (2020). Fiziksel Aktivite ve Bazal Metabolik Hız Değerleri Spor Bilimleri Özel Yetenek Sınavı Parkur Süresinde Ne Kadar Etkilidir?. Spor Bilimleri Araştırmaları Dergisi, 5(2).
- Manisa Celal Bayar Üniversitesi (2021). Özel Yetenek Sınavı Kılavuzu. Erişim Adresi: https://sporbf.mcbyu.edu.tr/db_images/site_200/file/guncel...-beo-syb-rek-sinav-programi-2021-2022.pdf . (25.03.2022).
- Mardin Artuklu Üniversitesi (2021). Özel Yetenek Sınavı Kılavuzu. Erişim adresi: <https://www.besyo.ucyuz.com/mardin-artuklu-universitesi-besyo-ozel-yetenek-sinavi-2021/> . (25.03.2022).
- Mardin Artuklu Üniversitesi (2021). Özel Yetenek Sınavı Kılavuzu. Erişim adresi: <https://www.artuklu.edu.tr/tr/duyurular/2021-2022-besyo-ozel-yetenek-sinavi> (29.03.2022).
- Marmara Üniversitesi (2021). Özel Yetenek Sınavı Kılavuzu. Erişim adresi: <https://sporbilimleri.marmara.edu.tr/dosya/sporbilimleri/2021/2021%20%C3%96YGS/M.U%CC%88.%20Spor%20Bilimleri%20Faku%C-C%88itesi%202021%20%CC%88YGS%20K%C4%B1lavuzu2.pdf> . (25.03.2022).
- Mersin Üniversitesi (2021). Özel Yetenek Sınavı Kılavuzu. Erişim tarihi: http://www.mersin.edu.tr/bulut/birim_594/dosyalar/OZEL_YETENEK_2020_2021_GUZ/20212022_OZEL_YETENEK/Spor_bilimleri_Fakultesi.pdf . (25.03.2022).
- Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi (2021). Özel Yetenek Sınavı. Erişim adresi: <https://muweb.mu.edu.tr/New-files/44/44/%C3%96YGS%2020212022%20%20%C4%BOLANI.pdf> . (25.03.2022).
- Mustafa Kemal Üniversitesi (2021). Özel Yetenek Sınavı Kılavuzu. Erişim adresi: <https://www.mku.edu.tr/files/640f9dbe-578f-4683-b4ef-6b033a3452df.pdf> . (27.03.2022).
- Muş Alparslan Üniversitesi (2021). Özel Yetenek Sınavı Kılavuzu. Erişim tarihi: <https://www.besyo.ucyuz.com/mus-alparslan-universitesi-besyo-ozel-yetenek-sinavi-2021/> . (25.03.2022).
- Necmettin Erbakan Üniversitesi (2021). Özel Yetenek Sınavı Kılavuzu. Erişim tarihi:<https://www.erbakan.edu.tr/storage/images/department/ahmetkelesoglugitim/duy2022/pdf> . (25.03.2022).

- Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi (2021). Özel yetenek sınavı kılavuzu. Erişim adresi: <https://www.nevsehir.edu.tr/28153> . (25.03.2022).
- Niğde Ömer Halis Demir Üniversitesi. (2021). Özel Yetenek Sınavı kılavuzu. Erişim adresi: <https://static.ohu.edu.tr/uniweb/media/portallar/oidb//mansetler/22854/j0ouvmvz.pdf> . (25.03.2022).
- Nişantaşı Üniversitesi (2021). Özel Yetenek Sınavı Kılavuzu. Erişim adresi: https://www.nisantasi.edu.tr/Uploads/%C3%96ZEL%20YETENEK/BESYO_%C3%96ZEL_YETENEK2.pdf . (25.03.2022).
- Okan, K. (1975). Türk Spor Tarihi. Mektupla Öğretim Yayını.
- Ordu Üniversitesi (2021). Özel Yetenek Sınavı Kılavuzu. Erişim adresi: https://besyo.odu.edu.tr/files/other/DUYURULAR/2021-2022_OYS_klavuz.pdf . (25.03.2022).
- Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi. (2021). Özel Yetenek Sınavı Kılavuzu. Erişim adresi: http://depo.osmaniye.edu.tr/dosyalar/besyo/Dosyalar/%C3%96_ZEL%20YETENEK%20SINAVI%20KILAVUZU%281%29.pdf . (25.03.2022).
- ÖSYM. (2021). YKS kılavuzu. Erişim adresi: <https://www.osym.gov.tr/TR,21247/2021-yuksekgoretim-kurumlari-sinavi-yks-yuksekgoretimprogramlari-ve-kontenjanlari-kilavuzu.html> . (25.03.2022).
- ÖSYM. (2022). YKS kılavuzu. Erişim adresi: https://dokuman.osym.gov.tr/pdfdokuman/2022/YKS/kilavuz_11022022.pdf . (25.03.2022).
- ÖSYM. (2022). Hakkında. Erişim adresi: <https://www.osym.gov.tr/TR,8789/hakkinda.html> . (25.03.2022).
- Pamukkale Üniversitesi (2021). Özel Yetenek Sınavı Kılavuzu. Erişim adresi: <https://www.pau.edu.tr/sbf/tr/haber/2021-2022-egitim-ogretim-yili-spor-fakultesi-ozel-yetenek-kilavuzu> . (25.03.2022).
- Parlaklıç, Ş. (2017). Spor Bilimleri Fakülteleri Özel Yetenek Sınavlarının İncelenmesi (İstanbul Üniversitesi Örneği). *Researcher: Social Science Studies*, 5(8), 224-234.
- Pehlevan, Z. (2019). Beden Eğitimi Öğretmen Adaylarının Akademik Başarılarında Yükseköğretime Geçiş Sınavı, Ağırlıklı Ortaöğretim Başarı Puanı ve Özel Yetenek Sınav Puanlarının Etkisi: Mersin Üniversitesi Örneği. *Beden Eğitimi ve Spor Araştırmaları Dergisi*, 2602-3644.
- Peker, R. (2003). Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Beden Eğitimi Ve Spor Bölümü Öğrencilerinin ÖSS Ve Özel Yetenek Sınavı Puanlarına Göre Genel Akademik Başarıları. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(1).
- Polis Akademisi (2021). Erkek Adaylar İçin POMEM Giriş Sınavı. Erişim adresi: <https://www.pa.edu.tr/Upload/editor/files/erkek.jpg> . (29.03.2022).
- Polis Akademisi (2021). Kadın Adaylar İçin POMEM Giriş Sınavı. Erişim adresi: <https://www.pa.edu.tr/Upload/editor/files/kad%C4%B1n.jpg> . (29.03.2022).
- Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi (2021). Özel Yetenek Sınavı Kılavuzu. Erişim adresi: [http://sporbilimleri.erdogan.edu.tr/Files/ckFiles/sporbilimleri-erdogan-edu-tr/2021_2022%20%C3%96zel%20Yetenek%20S%C4%B1nav%C4%B1/2021%20ozel%20yetenek%20sinav%20kilavuzu\(G%C3%BCncel\).pdf](http://sporbilimleri.erdogan.edu.tr/Files/ckFiles/sporbilimleri-erdogan-edu-tr/2021_2022%20%C3%96zel%20Yetenek%20S%C4%B1nav%C4%B1/2021%20ozel%20yetenek%20sinav%20kilavuzu(G%C3%BCncel).pdf) . (25.03.2022).
- Sağlık Bilimleri Üniversitesi (2021). Özel Yetenek Sınavı Kılavuzu. Erişim adresi: https://www.sbu.edu.tr/File-Folder/Dosyalar/e2e45a78/2021_8/ozelyetenek-soon4082021-01055134.pdf . (25.03.2022).
- Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi (2021). Özel Yetenek Sınavı Kılavuzu. Erişim adresi: https://sporbilimleri.subu.edu.tr/sites/sporbilimleri.subu.edu.tr/files/2021-08/2021_2022%20E%C4%99E%C4%B0T%C4%B0M%20%C3%96C4%99ERET%C4%B0M%20YILI%20G%C4%B0R%C4%B0C5%9E%20KILAVUZU.pdf . (25.03.2022).
- Samsun Ondokuz Mayıs Üniversitesi (2021). Özel Yetenek Sınavı Kılavuzu. Erişim adresi: <https://sbf.omu.edu.tr/tr/haberler/2021-2022-egitim-ogretim-yili-ozel-yetenek-sinavi-klavuzu> (25.03.2022).
- Selçuk Üniversitesi (2021). Özel Yetenek Sınavı Kılavuzu. Erişim adresi: https://webadmin.selcuk.edu.tr/BirimDosyalar/Dosyalar/ogrenci_isleri/2021-2022%20%C3%96ZEL%20YETENEK%20SINAV%20KILAVUZU.pdf . (25.03.2022).
- Siirt Üniversitesi (2021). Özel Yetenek Sınavı Kılavuzu. Erişim adresi: <https://siirt.edu.tr/dosya/aktivite/besyo-2021-ozel-yetenek-sinav-kilavuzu-siirt-202185141821357.pdf> . (25.03.2022).
- Simonek, J. Horicka, P. ve Hianik, J. (2016). Differences in pre-planned agility and reactive agility performance in sport games. *Acta Gymnica*, 46(2), 68-73
- Sinop Üniversitesi (2021). Özel Yetenek Sınavı. Erişim adresi: <https://sbf.sinop.edu.tr/wp-content/uploads/sites/18/2021/07/2021-2022-Egitim-%E2%80%93Ogretim-Yili-Ozel-Yetenek-Sinav-Kilavuzu.pdf> . (25.03.2022).

- Süleyman Demirel Üniversitesi (2021). Özel Yetenek Sınavı Antrenörlük Kılavuzu. Erişim adresi: <https://sporbil.sdu.edu.tr/assets/uploads/sites/375/files/kilavuz-2-02082021.pdf> . (25.03.2022).
- Süleyman Demirel Üniversitesi (2021). Özel Yetenek Sınavı Öğretmenlik Kılavuzu. Erişim adresi: <https://sporbil.sdu.edu.tr/assets/uploads/sites/375/files/kilavuz-1-02082021.pdf> . (25.03.2022).
- Şırnak Üniversitesi. (2021) Özel Yetenek Sınavı Kılavuzu. Erişim adresi: <https://sirnak.edu.tr/resimler/files/%c5%9e%c4%b1rnak%20%c3%9cniversitesi%202021-2022%20Besyo%20K%c4%b1lavuzu.pdf> . (25.03.2022).
- Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi. (2021). Özel Yetenek Sınavı Kılavuzu. Erişim adresi: <https://www.besyocuyuz.com/tekirdag-namik-kemal-universitesi-besyo-ozel-yetenek-sinavi-2021/> . (25.03.2022).
- Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi (2021). Özel Yetenek Sınavı Kılavuzu. Erişim adresi: https://sporbilim.gop.edu.tr/depo/menuler/biim_11925/duyurular_198/45f2d9b8b78640499846aac48cd67943/url_icerik/TOG%CC%88%20SBF%20SINAV%20KILAVUZU...pdf . (25.03.2022).
- Topuz, H. (1975). Konuklar Geçiyor. Çağdaş Yayınları.
- Trabzon Üniversitesi (2021). Özel Yetenek Sınavı Kılavuzu. Erişim adresi: <http://sporbilimleri.trabzon.edu.tr/tr/news-detail/2021-2022-egitim-ogretim-yili-spor-bilimleri-fakultesi-ozel-yetenek-sinavi-duyurusu/34554> . (25.03.2022).
- Trakya Üniversitesi (2021). Özel Yetenek Sınavı Kılavuzu. Erişim adresi: https://www.besyohaber.net/wp-content/uploads/trakya_.pdf . (25.03.2022).
- Uludağ Üniversitesi. (2021). Özel Yetenek Sınavı Kılavuzu. Erişim adresi: https://uludag.edu.tr/dosyalar/oidb/21_22_spor_bil_fak_klavuz_ozel_yetenek.pdf . (29.03.2022).
- Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi. (2021). Özel Yetenek Sınavı Kılavuzu. Erişim adresi: https://www.yyu.edu.tr/images/files/2021_BESYO_SINAV_YONERGESI%CC%87_22_06_2021.pdf . (25.03.2022).
- Wikipedia. Olimpik Sporlar Listesi. https://tr.wikipedia.org/wiki/Olimpik_sporlar . (29.03.2022).
- Yıldız, M.E. Güner, B. Gülnar, U. (2015). Batman Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu 2014 Yılı Özel Yetenek Sınavı Sonuçlarının Değerlendirilmesi. Batman Üniversitesi Yaşam Bilimleri Dergisi. 5(2).
- Yozgat Bozok Üniversitesi (2021). Özel Yetenek Sınavı Kılavuzu. Erişim adresi: <https://www.besyohaber.net/wp-content/uploads/bozok.pdf> . (25.03.2022).
- Zouhal, H. Abderrahman, A. B. Dupont, G. Truptin, P. Le Bris, R. Le Postec, E., ... ve Bideau, B. (2018). Laterality influences agility performance in elite soccer players. *Frontiers in physiology*, 9(807), 1-8.